

နိဗ္ဗာန်ရောက်အောင်
အားထုတ်ပါ။

အားထုတ်ရမည့်
နည်းလမ်း

အားထုတ်ရမည့်
နည်းလမ်း

အားထုတ်ရမည့်
နည်းလမ်း

အားထုတ်ရမည့်
နည်းလမ်း

အားထုတ်ရမည့်
နည်းလမ်း

သရီ နမော ဗုဒ္ဓါယ

ရှင်ဝင်ဘုန်းမြင့်-ရှင်ဝင်ဘုန်းပွင့်
ရှင်ရှင်တော် မြတ်နှစ်ဆူ၏ ဖြစ်တည်တော်စီမျိုး

ကျောင်းဆေးရေး
ဘုရားသမိုင်း

ရေးသူ-ဦးကြိုင် (သမိုင်းသုတေသီ)
ပြည်မြို့။

၁ | ၂၄
ဖြန့်ချိရေး

ကျောင်းဆေးရေးဘုရားကြီး
ဗုဒ္ဓ ဓမ္မဗျူဟာဝိဇ္ဇာအသင်း
ပြည်မြို့

၂၀၁၁.၁၁.၁၅
၂၀၁၁

ဘာသာရေးဆိုင်ရာ စာပေခွင့်ပြုချက် အမှတ် ၂၀၀၂။

ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေသူ

သောကြာ-စာပုံနှိပ်တိုက်
မှတ်ပုံတင် (၀၇၂၅) နှင့်
သောကြာ-စာအုပ်တိုက်
မှတ်ပုံတင် (၀၀၆၅)
အမှတ် ၄၉-ဩဘာလမ်း၊
ကျောက်မြောင်း၊ ရန်ကုန်မြို့။
ဦးမောင်ကလေးက ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေသည်။
၁၉၆၇-ခု၊ နိုဝင်ဘာလ၊ ပဌမအကြိမ် အုပ်စု ၂၀၀၀။

မာတိကာ

အမှတ်စဉ်

အကြောင်းအရာ

စာမျက်နှာ

ရှင်ပင်ဘုန်းမြင့်-ရှင်ပင်ဘုန်းပွင့်

ရုပ်ရှင်တော်မြတ်နှစ်ဆူ၏ ဖြစ်စဉ်တော်များ

၁။ ဥတ္တရလှိုင်နှင့် မနောဟရ နဂါးမလေးတို့— ပြဿနာမေးဖြေခြင်း	၉
၂။ ဘုရားရှင်ထံ ရောပတ္တနဂါးမင်း ရောက်ရှိခြင်း	၁၆
၃။ ဘုရားရှင်ထံ ရောပတ္တနဂါးမင်း— ကိုးကွယ်ရာတောင်းခြင်း	၁၈
၄။ ဥတ္တရလှိုင်၏ အကျိုးပေး	၂၀
၅။ ဘုရားရှင်သည် နဂါးဘီလူးတို့အား ကိုးကွယ်ရာ— ပေးသနားတော်မူခြင်း	၂၁
၆။ ပထမအကြိမ် ရွှေဆံတော်ဘုရား တည်ထားခြင်း	၂၃
၇။ ရှင်ပင်ဘုန်းမြင့်—ရှင်ပင်ဘုန်းပွင့်	၂၆
၈။ အဇ္ဈိက—ဘလိက ကုန်သည်ညီနောင်တို့၏— လမ်းခရီးတွင် အတွေ့အကြုံများ	၂၈
၉။ ပိဿနိုးနတ်ရုပ်နှင့် တန်ခိုးပြိုင်ခြင်း	၃၅

ကျောင်းဆေးရေး-ဘုရားကြီးသမိုင်း

- ၁။ သရေခေတ္တရာ ခေတ်ဦးပိုင်း-
သရေခေတ္တရာပြည်ကြီး တည်ထောင်ခြင်း ၄၅
- ၂။ သရေခေတ္တရာ သို့မဟုတ်-
ရသေ့မြို့ဟု ခေါ်တွင်ခြင်းအကြောင်း ၄၇
- ၃။ ဒုတ္တဘောင်မင်းကြီး၏ မိဖုရားနှင့်-
သားတော် သမီးတော်များ ၄၈
- ၄။ ထွန်းတောက်ဝေဖြာ-
သရေခေတ္တရာ သာသနာ ၅၀
- ၅။ ဒုတ္တဘောင်မင်းကြီး အုပ်ချုပ်မှု-
စီမံခန့်ခွဲတော်မူခြင်း ၅၂
- ၆။ နဝဝါသီဟု ခေါ်တွင်ခြင်းအကြောင်း ၅၃
- ၇။ ပြည်မြို့ဟု ခေါ်တွင်ခြင်းအကြောင်း ၅၃
- ၈။ ရှင်ပင်ဘုန်းမြင့်-ရှင်ပင်ဘုန်းပွင့် ရှင်ရှင်တော်နှစ်ဆူ-
သရေခေတ္တရာသို့ ရောက်ရှိဟောတော်မူခြင်း ၅၄
- ၉။ ကျောင်းဆေးရေး ဘုရားကြီး၏ သမိုင်းအစ ၅၇
- ၁၀။ ပုဂံခေတ်ဦးပိုင်း-
သီဟသူမင်း ထပ်မံအသစ် ပြန်လည်တည်ထားခြင်း..... ၅၉
- ၁၁။ အင်းဝခေတ်ပိုင်းနှင့် ကျောင်းဆေးရေး ဘုရားကြီး ၆၂
- ၁၂။ ကျောင်းဆေးရေး ဘုရားတိုင်တည် ၆၃
- ၁၃။ ကုန်းဘောင်ခေတ်ပိုင်း-
ဆင်ဖြူရှင် ထပ်မံအသစ်ပြန်လည်တည်ထားခြင်း ၆၄
- ၁၄။ ကျောင်းဆေးရေး ဘုရားဟူသော-
ခွဲတော်အကြောင်း ၆၅
- ၁၅။ နိဂုံး ၆၈

နိဒါန်း

ကျောင်းဆေးရေး ဘုရားကြီး၏ ယနေ့အခြေအနေမှ အင်းဝ
ခေတ်၊ တောင်ငူခေတ်ဆီက အခြေအနေနှင့် ပုံသဏ္ဍာန်တို့ကို ပြန်
လည် တန်းစာ မှန်းဆ ရည်ရွယ်ကြည့်ပါ။...အဖြစ်နှင့် အပျက်၊
အတက်နှင့် အဆင်း၊ အတိုးနှင့် အဆုတ်၊ အဘယ်အရာမျှ ခိုင်မြဲ
သော သဘောမရှိပါ။ မတည်ငြိမ် ပြောင်းလဲလျက်ရှိသော
လောကဓံတရားကြီးကိုသာ နှလုံးသွင်း၍ ဖြေသိမ်ကြရဘိရိလေ
သည်။

ထိုခေတ် ထိုအခါက ကျောင်းဆေးရေးဘုရားကြီး၏ အခြေ
အနေ ပုံသဏ္ဍာန်တော်မှာ ပြည်မြို့ကြီး၏ အလယ်တွင် လိုဏ်ဂူ
တော်၊ မုခ်ဦး၊ ပြာသာဒ်ကြီး လေးဘက်ဖြင့် ကွမ်းတောင်ခံလျက်
မိုင်းပေါင်းထိမျှ ကြီးကျယ်လှ၍ ဖူးမြင်ရသူတို့ အထူးဘဝင် ကြည်
နူးလောက်အောင်ရင်သပ်ရှုမော အံ့ဩဘွယ်ရာ သာသနာတော်
ကြီး၏ ကြက်သရေဆောင်၊ မြို့၏ ကြက်သရေဆောင် “ဘုရား
ကျောင်းတော်ကြီး” သို့မဟုတ် “ပုထိုးတော်ကြီး” တဆူဖြစ်ခဲ့လေ
သည်။

ထို့ပြင် မင်းအဆက်ဆက်နှင့် တကွ၊ ခေတ္တရာ မြို့သူ မြို့သား
တိုင်းသူပြည်သား လူအများတို့သည် မိမိ တို့၏ လိုအင် ဆန္ဒ
ပြည့်ဝစေကြောင်း ဆုတောင်း ဆုယူပြုရာ ထင်ရှားကျော်စော
သော ဌာနကြီး တခုလည်း ဖြစ်ခဲ့လေသည်။

တောင်ငူခေတ် ကဝိ အ မော် စာဆိုတော် ကြီး ဖြစ် သည့် ပြည်မြို့သားဇာတိ“စစ်ကိုင်းထောင်သင်း၊ စလင်းလကျာ၊ ပြည်မှာ နဝဒေး” ဟူသော သုံးမည်ရာ၊ သုံးဘွဲ့ခံ၊ ရတုဘုရင် နဝဒေးကြီး သည်လည်း သူ၏ ချစ်ထွတ်တင်၊ နဝင်းသူ ရှင်နှောင်းအား.... သမုဒယ ငြိတုယ်မှ အဟုန်ကြောင့် ဖြစ်လာရသည့် ချစ်ကြီး ချစ် မြှင် အတင်းတင်း တို့ကို ဖြေ လျှော့ နိုင် ဘို့ အရေး အတွက် ဤ ကျောင်းဆေးရေး ပုထိုးတော်ကြီး၏ အေးရိပ်ငြိမ်ကို ခိုလှုံခဲ့ရ လေသည်။ ရင်ဝယ် မဆံ့ တင်းကျပ်လှသော သူ၏ ခံစားချက် တို့နှင့် ပြည့်ဝစေလိုသော သူ၏ တောင်တချက် တို့ ကို လည်း ဤ ကျောင်းဆေးရေး ဘုရားကြီးအား လျှောက်ထား တိုင်ကြား ဆုပန်ဆိုသည့် ဘုရားတိုင်ရတုများကို ရေးသားစပ်ဆိုခဲ့လေသည်။

စပ်ဆိုလေတိုင်းလည်း ကျောင်းဆေးရေး ဘုရားကြီး၏ သူ့ ခေတ်နှင့် သူ့ အခါက သူသိရသော ဖြစ်စဉ်တော်၊ သူဖူးမြင်ရ သော မြင်ကွင်းတော်တို့ကို ပန်းချီပညာကျော်တို့ပန်းချီချယ်မှုံး ရှိ ထားသည့်အလား ပီပြင်စွာ စာပန်းချီချယ်မှုံး၍ ထားလေ သည်။

နဝဒေးကြီး ချယ်မှုံးခဲ့သော ကျောင်းဆေးရေးဘုရားကြီး၏ စာပန်းချီကားချပ်လွှာများကား ယနေ့တိုင် မှို့ဝါး ပျက်ပြယ် ခြင်း မရှိ၊ ပကတိပြတ်သားကြည်လင် သစ်လွင်လျက်ပင် ရှိပါ သေးသည်။ “ထိုစာပန်းချီ” ကျောင်းဆေးရေး ဘုရားတိုင် ရတု တပုဒ်ကို သမိုင်းတနေရာတွင် ဖော်ပြထားပါသည်။

စာရေးသူ အဖို့ ဤ စာပန်းချီစုတို့ကို လေ့လာမိလေတိုင်း ယင်းဘုရားကြီး၏ အတိတ်နှင့် ပစ္စုပ္ပန်၊ ယခင်နှင့် ယခု အခြေ

အနေကွာခြားမှုတို့ကို နှိုင်းယှဉ်၍ ရှုကြည့်မိလေသည်။ ရှုကြည့်မိလေတိုင်းပင် ဘုရားကြီး၏ တင့်တယ် ထယ်ဝါ ပိုမို ဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက် တထောင့်တနေမှ မိမိတတ်စွမ်းသမျှ ကူညီသောအားဖြင့် ကျောင်းဆေးရေးဘုရားကြီးသမိုင်း ဖြစ်ပေါ်လာရန် ဆန္ဒရှိခဲ့ပါသည်။

ထိုဆန္ဒကို ထပ်လောင်းအား ဖြည့်ပေးသကဲ့သို့ ထို ဘုရားကြီး၏ ဗုဒ္ဓဝေယျာဝစ္စ အသင်း အမှုဆောင် အဖွဲ့ဝင် လူကြီးများက ၁၃၂၉ခုနှစ်- ရှေ့ဆံတော်ဘုရားကြီး၏ တန်ဆောင်တိုင် ပဲ့တော်ကြီးနှင့် မြတ်စွယ်တော် ဒေသစာရီ လှည့် ပဲ့တော်ကြီးအမှီ သမိုင်းစာအုပ် ထွက်နိုင်ရန် နားပူနားဆာ မေတ္တာရပ်ခံကြပြန်ရာ ရေငတ်သည့်သူ ရေတွင်းထဲ ကျသကဲ့သို့ ဖြစ်သွားရလေသည်။

ထို့ကြောင့်ပင် တိုတောင်းသော ကာလအတွင်း ကိုယ်ရေးကိုယ်တာ ကိစ္စတို့ဖြင့် မအားမလပ်သည့် ကြားမှပင် ကျောင်းဆေးရေး ဘုရားကြီးတွင် ကိန်းဝပ်တော်မူလျက် ရှိသော “ရှင်ပင်ဘုန်းမြင့် = ရှင်ပင်ဘုန်းပွင့်” ရုပ်ရှင်ဖော် နှစ်ဆူ၏ ဖြစ်စဉ်တော်များ ပါဝင်သည့် ကျောင်းဆေးရေး ဘုရားသမိုင်းကို တတ်အားသမျှ အချိန်မီ ကြိုးပမ်း ပြုစုရခြင်းဖြစ်ပါသည်။

စင်စစ်အားဖြင့် ရှေးက ကျောင်းဆေးရေး ဘုရားသမိုင်းဟူ၍ မရှိခဲ့သေးသည်ကို ရှိလာစေရန် လက်လှမ်းမှီသမျှ ရာဇဝင်သမိုင်းဟောင်း၊ မှတ်တမ်းဟောင်း၊ ကဗျာစာပေ ဟောင်း တို့မှ ထုတ်နှုတ် ဆက်စပ် စုပေါင်း၍ ဤသမိုင်းကို ဖြစ်မြောက်ရပါသည်။

နိဒါန်း

နိဂုံးချုပ် အနေဖြင့် ရေးသားလိုသည်မှာ အတိတ် ဣဇဝင် သမိုင်းတို့ကို လေ့လာကြရာ၌ ကဲ့လဲ့ချက်များ တွေ့ရှိ တတ်လေ သည်။ ဤသမိုင်းတွင်လည်း မိမိတို့ အမှတ်အသား၊ အယူအဆ၊ အတေးအခေါ် တို့နှင့် ကဲ့လဲ့ချက်များ တွေ့ရှိကောင်း တွေ့ရှိပေ လိမ့်မည်။ အကယ်၍ တွေ့ရှိပါမူ ပိုသည်ထက်က နှုတ်ပယ်၍၎င်း လိုသည်ထက်က ဖြည့်စွက်၍၎င်း ယောနိသော မနသိကာရ နှလုံး လှဖြင့် ဝမ်းပန်းတသာ ကြည့် ရှု လေ့လာ နိုင် ကြ ပါ စေ သတည်း။

ဦးကြိုင် (သမိုင်းသုတေသီ)
ပြည်မြို့

၁၃၂၉-ခု၊ ဇော်သလင်းလဆန်း ၁၄-ရက်၊

ဥတ္တရလုင် နှင့် မနောဟရ

နဂါးမလေးတို့-ပြဿနာ မေးဖြေခြင်း

သိုးလူ့ ထုတ်ထား မြတ်စွာ သူ့ဆုံးရှင် ကိုယ်တော် မြတ်ကြီး သည် ပဉ္စဝဂ္ဂ အမှူးရှိသော ခြောက်ကျိပ်သော ရဟန္တာ အရှင် မြတ်တို့နှင့် ဗာရာဏသီပြည်တွင် ပထမ ဝါ ကပ် တော် မူ သော အခါဝယ်၊ အခါတပါး၌ ကျွတ်သင့် ကျွတ်ထိုက်သော သတ္တဝါ များအား ရှေ့ဉာဏ် တော် ကုန်ရက်ကို ဖြန့် ကြက်၍ ကြည့်ရှု တော်မူလေလျှင်၊ ရောပတ္တ နဂါးမင်းနှင့်တကွ များ စွာ သော ပရိသတ်တို့သည် အကျွတ် တရား ရလတံ သည်ကို မြင် တော် မူလတ်သော်၊ ခြောက်ကျိပ်သော ရဟန္တာတို့နှင့်တကွ မိဂဒါဝုန် ကျောင်းတော်မှ ကြွတော်မူ၍ ဗာရာဏသီ ပြည် အနီး “သတ္တ သေရိက” အမည်ရှိသော အရပ်သို့ ချဉ်းကပ်တော်မူလေ၏။

ထိုအခါ ဗာရာဏသီပြည် နာဂ နစ္စက သုပတိတ္ထ အမည်ရှိ သော အလွန်သာယာသော ဆိပ်ကမ်း၌၊ ရောပတ္တ နဂါးမင်းသည် ကြီးစွာသော ပါးပျဉ်း ကို ဖန်ဆင်း ပြီးလျှင်၊ မိမိ၏ သွီး မနော ဟရ အမည်ရှိသော နဂါးမငယ်ကို ပါးပျဉ်းတွင် နေစေ၍၊ လူ သားဟူသမျှ မြင်ရသူ ငေးရ လောက်အောင် လှပ စေလျက်၊

ရှုမငြီးဘွယ် ကကျိုး ကကွက်တို့ကို ကခြင်း၊ ကြား ရသူ မ ရောင်
ရဲနိုင်လောက်အောင် တေးသီချင်းတို့ကို သီ ဆို ခြင်း ပြု လျှ က်
မေးခွန်းပုစ္ဆာ ပြဿနာကို မေးစေ၏။ ထိုပြဿနာကို ပြေဆိုနိုင်
က သွီးနှင်တကွ များစွာ သော ရတနာတို့ကို ပူဇော် အံ့ ဟု
ဆို၏။

ဗာရာဏသီ ပြည်သူပြည်သားအပေါင်းတို့သည် နဂါးမင်း၏
အဆန်းတကြယ် တန်ခိုးအာနုဘော်ကို၎င်း၊ နဂါး မ ငယ် ၏
အလှကို၎င်း၊ သာယာ ငြိမ်ညောင်းသော သီချင်း သံ ကို ၎င်း၊
ကြည့်ရှုနာပျော်လိုကြ၍ ဆယ် ငါးရက်တကြိမ်၊ ကြီးစွာ သော
ပရိသတ်ကြီးသည် စည်ကား ပြည့်နက်လျက်ရှိလေ၏။

ထိုအခါ ဗာရာဏသီ ပြည်သား ဥတ္တရ လှိုင်သည် မြတ် စွာ
ဘုရားအား အဦးထား၍ ဦးစားပေးပြီးမှ သာ တစုံတရာ သွား
လာလုပ်ဆောင်တတ်သည့် မိမိ၏ အလေ့ အထ အတိုင်း မြတ်စွာ
ဘုရားထံ ချဉ်းကပ် ပူဇော်ပြီး၊ နဂါးမင်း၏ ပရိ သတ် အ စည်း
အဝေးသို့ သွားအံ့ဟုကြံ၍ မြတ်စွာ ဘုရား ထံပါး သို့ ချဉ်း ကပ်
လေသတည်း။

ယင်းသို့ ချဉ်း ကပ် သော အခါ ဘုရားမြတ်စွာသည် “ဥတ္တရ
လှိုင် သင်ဘယ်သို့ သွားအံ့နည်း၊” ဟု မေးတော်မူ၏။ ဥတ္တရ လှိုင်
က “မြတ်စွာဘုရား တပည့် တော်သည် နဂါးမင်း၏ တန်ခိုး ကို
မြင်လို၍၎င်း၊ မမြင်စဘူး အသွင်ထူးသည့် နဂါး မငယ်၏ တင်
တယ်ခြင်း၊ ကခြင်း၊ သီချင်းတို့ကို၎င်း၊ မေးအပ်သော ပြဿနာနှင့်
ဖြေကြားခြင်းတို့ကို၎င်း၊ ကြည့်ရှု နာ ကြား လိုသော ကြောင့်
နာဂပစ္စက သုပတိတ္ထ ဆိပ်သို့ သွားပါအံ့” ဟု လျှောက်ထား၏။

ရုပ်ရှင်တော်မြတ်နှစ်ဆူ၏ ဖြစ်စဉ်တော်များ ၁၁

ထိုအခါ ဘုရားရှင်သည် “အချင်း ဥတ္တရလုင် သင် သည် နဂါးမငယ်၏ မေးသော ပြဿနာကို ဖြေဆိုနိုင်ပါမည်လော” ဟု မိန့်တော်မူ၏။ “မဖြေနိုင်ပါ ဘုရား၊” ဟု လျှောက် ထား လေ သော် “သင့်အားပြဿနာကို ဖြေကြားနိုင်ရန် ငါ ဘု ရား သင် ကြားပေးအံ့၊” ဟု မိန့်တော်မူပြီးလျှင်၊ အ ဖြေ ပြဿ နာကို သင် ကြားတော်မူလေ၏။ သင်ကြားပြီးသည်၏ အဆုံး၌ ဥတ္တရ လုင် သည် သောတာပတ္တိ ဖိုလ်သို့ လျင်မြန်စွာ ရောက်လေ သတည်း။

ထိုရောကာလ လွန်စွာ ဝမ်း မြောက် လှ ၍ ဘုရားရှင်အား လကျော်ရစ်သုံးပတ် လှည့်ကာ ရှိခိုးပြီးလျှင်၊ နဂါး မင်း ၏ ပ ရိ သတ် အစည်းအဝေးသို့ သွားလေ၏။ ရောက်သောကာလ ဥတ္တရ လုင်သည် “နဂါးမငယ်၏ မေးမြန်းသော ပြဿနာကို အကျွန်ုပ် ဖြေအံ့၊” ဟုပရိသတ်တို့အား ပြောကြားလေ၏။ များစွာသော ပရိသတ်ကြီးသည် နဂါးမငယ်မေးသော ပြဿနာကို ဥတ္တရလုင် ဖြေဆိုလိမ့်မည်ဖြစ်ကြောင်း သောင်း သောင်း ဖြဖြ၊ ဟစ် အော် ကြွေးကြော်သံတို့သည် ဗာရာဏသီတပြည်လုံးတွင်ပဲ တင်ရိုက်ခတ် လျက်။ ‘ဥတ္တရလုင်နှင့် နဂါးမလေး’ ဟူသော အသံတို့သည် လူတကာ ပါးစပ်ဖျားတွင် ရေပန်း စား၍ နေ လေ ၏။ ဥတ္တရ လုင်သည် နဂါးမငယ်အနီးသို့ ရဲဝံ့ စွာ ချဉ်း ကပ် လိုက် လေ သတည်း။

နဂါးမငယ်သည် သူ၏တောက်ပကြည်လင်သော မျက်စိ အစုံဖြင့် ဥတ္တရလုင်အား စူးစိုက်စွာ ကြည့်ရှု၍ “အမေးပြဿနာ ကို စတင်တော့မည်” ဟု စကားဆိုလင့်၏။ ဥတ္တရလုင်သည် တည် ဌိမိရဲရင့်သော ကြည့်ခြင်းဖြင့် ပြန်လည် ကြည့် ရှုကာ “မေးပါ

၁၂ ရှင်ပင်ဘုန်းမြင့်-ရှင်ပင်ဘုန်းပွင့်

လေ နဂါးမလေး၊” ဟု ဆို၏။ နဂါးမငယ်သည် ဥတ္တရလှိုင်အား ခြေဆုံး ခေါင်းဆုံး ကြည့်ပြန်လျက် ...

သူ၏ ကျော့ရှင်းသော လည်တိုင်ဖြင့် တင့်တယ်အပ်သော ဦးခေါင်းကို ဖြေးဆေးစွာ တငြိမ်ငြိမ်ပြု၍ “အချင်း ဥတ္တရလှိုင် မဖြေဆိုနိုင်ပါက ဗိုလ်ပုံအလယ်တွင် အရှက်ကဲ့လိမ့်မည်ကို ကော မစိုးရိမ်လေသလော၊” ဟု ဆိုပြန်၏။ ထိုအခါ ဥတ္တရလှိုင်က “နဂါး မငယ်၊ ဂါကား အနည်းငယ်မျှ မစိုးရိမ်။ သင်မေး မည့် ပြဿနာကို သာ မေးပါလေ၊” ဟု ဆို၏။ ကြီးမားသော ပရိသတ်ကြီး သည် ကား ၎င်းတို့ နှစ်ဦးအား ငေးမော ကြည့် ရှုကာ မည် သို့ မေး ၍ မည်ပုံဖြေမည်ကို သိလိုစောဖြင့် အာရုံပြင်းပြ မြော်လင့် တောင့် တကြလျက် မီးကိုရေနှင့် ဖျန်းသကဲ့သို့ ငြိမ်သက်စွာ နာစွင့်၍ နေ ကြလေ၏။

ထိုအခိုက် မနောဟရ နဂါး မငယ်၏ နှုတ်ဖျားမှ သာ ယာ ကြည်အေး ချိုမြသော အသံကလေးဖြင့် ပထမ အမေးပြဿနာ ထွက်ပေါ်လာသည်ကား။

“ကိံ သု ရာဇာ ရဇိဿရော၊
ကထံ သုဝိ ရဇ္ဇော ဟောတိ၊
ကထံဗာဇလာတိ ဝုစ္စတိ”

ဘောဇန္တာ ပရိသာ၊ ပြဿနာစကား နာကြားလို့ကြောင်း အို....ပရိသတ် အပေါင်းတို့၊ ကိံ သု၊ အဘယ်ကဲ့သို့သော သူသည်။ ရဇိဿရော၊ သာယာနှစ်သက်၊ တပ် မက် ခြင်းကို အစိုး ရပါ သနည်း၊ ကထံ၊ အဘယ်ကဲ့သို့သော သူ သည်၊ သုဝိ ရဇ္ဇော

ရုပ်ရှင်တော်မြတ်နှစ်ဆူ၏ ဖြစ်ပွင့်တော်များ ၁၃

ကောင်းစွာ တပ် မက်ခြင်းကင်းသည်။ ဟောတံ၊ ဖြစ်ပါသနည်း။ ကထံ၊ အဘယ်ကဲ့သို့သော အဘောရုံ သောသုက္ကို၊ ဗာလောတံ၊ လူမိုက်ဟူ၍၊ ဝုစ္စတံ၊ ဆိုအပ်လေသနည်း။

ဤသို့ နဂါးမငယ်က မေးလတ်သော် ပရိသတ် ကြီးသည် ဖြေကြား မည့် ဥတ္တရလူင်အား အာရုံစိုက်၍ နေကြလေ၏။

ဥတ္တရလူင်၏ ရဲရင့်လေးနက် တည်ငြိမ်သော အသံဖြင့် ထွက် ပေါ်လာသော အဖြေကား။

“ဆဒ္ဒါရာဓိပတိ ရာဇာ။
ရဇ္ဇမာနော ရဇိဿရော။
အရဇ္ဇံ ဝိရဇ္ဇော ဟောတံ။
ရဇ္ဇဗာလောတံ ဝုစ္စတံ။”

နဂါးမငယ်က၊ ရောပတ္တ အမည်ရသော၊ နဂါးမင်းရင်သွေး နဂါးမလေး၊ သုဏ္ဍေဟံ၊ သတိ ရှေ့ဆောင်၊ သင် နား ထောင် လော့၊ ဣဓ၊ ဤလူလောက၌၊ ဆဒ္ဒါရာဓိပတိ၊ စက္ခု စသော ဒွါရ တို့၏ ခြောက်ပါးသော အာရုံကို မဖြစ်ရ လေ အောင်၊ ထိန်း သိမ်းစောင့်ရှောက် နိုင်ခြင်းသည်၊ ရာဇာ၊ အစိုး ရသော မင်း မည်ပေ၏။ ရဇ္ဇမာနော၊ အာရုံခြောက်ပါး၌၊ ပြင်းစွာ တပ် မက် သောသူသည်၊ ရဇိဿရော၊ တပ် မက် ခြင်းကို အစိုး ရသော သူ မည်၏။ အရဇ္ဇံ၊ အာရုံခြောက်ပါး၌ မတပ် မက်သော သူသည်၊ ဝိရဇ္ဇော၊ တပ်မက်ခြင်းကင်းသောသူ မည်သည်၊ ဟောတံ၊ ဖြစ်၏။ ရဇ္ဇံ၊ ရူပါရုံ စသည်တို့၌၊ တပ်မက်သော သူကို ဗလောတံ၊ သူ မိုက်ဟူ၍၊ ဝုစ္စတံ၊ ဆိုအပ်၏။

ဤသို့ဥတ္တရလှိုင် ဖြေကြားသည်ကို နဂါးမ ငယ် ကြားလေ
သော် ဝမ်းမြောက်ခြင်း ဖြစ်လတ်၍ နောက်ထပ်တဖန် မေးမြန်း
ပြန်၏။

“ကေန ဝုယျတိ ဗာလော၊
ကထံ နုဒတိ ပဏ္ဍိတော။
ယောဂက္ခေမံ ကထံဟောတိ
တံမေအက္ခာဟိ ပုစ္ဆိတော။”

ဘောမာဏဝါအိုလှိုင်၊ ဗာလော၊ လူမိုက်ကို၊ ကေန၊ အဘယ်
တရားသည်၊ ဝုယျတိ၊ သံသရာ၌ နစ်မြုပ်နေပျော်ပါး စေပါသနည်း။
ပဏ္ဍိတော၊ ပညာရှိသည်၊ ကထံ၊ အဘယ်သို့လျှင်၊ နုဒတိ၊ ဩစံ
လေးဖြာ အဏ္ဏဝါကို လျင်မြန်စွာ ပယ် ဖျောက် နိုင် သနည်း။
ကထံ၊ အဘယ်သို့လျှင် ယောဂက္ခေမံ၊ ယောဂ၏ ကျန်ခြင်းသည်
ဟောတိ ဖြစ်ပါသနည်း။ ပုစ္ဆိတော၊ မေးအပ်သော မေး ငါ့အား
တို့၊ သင်သည်၊ တံ၊ ထိုအကြောင်းကို၊ အက္ခာဟိ၊ ဖြေဆိုပါ
လော့။

ဤသို့နဂါးမငယ် မေးအပ် သော ပြဿနာကို ဥတ္တရ လှိုင်
သည် တမဟုတ်ချင်း ဖြေဆိုပြန်၏။

“ဩစေန ဝုယျတိ ဗာလော၊
ယောဂါနုဒတိ ပဏ္ဍိတော၊
သဗ္ဗသံယောဂ ဝိသံယောဂေါ၊
ယောဂက္ခေဝိတိ ဝုစ္စတိ။”

နဂါးမာဏဝိက၊ မနောဟရ၊ အလှူဘုန်းကြွယ်၊ နဂါးမငယ်၊
ဗာလော သူမိုက်ကို၊ ဩစေန၊ ဩစလေးဖြာ၊ အဏ္ဏဝါ သည်၊

ရုပ်ရှင်တော်မြတ်နှစ်ဆူ၏ ဖြစ်စဉ်တော်များ ၁၅

ဝုယုတိ၊ သံသရာဝဋ်တွင်း၊ မလွတ်ကင်းအောင်၊ နှစ်မုန်းမျော
ပါးစေ၏။ ပဏ္ဍိတော၊ ပညာရှိသည်၊ ယောဂါ၊ သီလ-သမာဓိ
ပညာအစပြုသော၊ လုံ့လနှင့် ယှဉ်သည်၊ ဟုတု၊ ဖြစ်၍၊ နုဒတိ၊
ဩဇာလေးဖြာ၊ အဏ္ဏဝါကို၊ လျင်မြန်စွာ ပယ်ဖျောက် နိုင် ၏။
သဗ္ဗသံယောဂဝိသံယောဂေါ၊ ယောဂလေးပါးနှင့် မယှဉ်သော
သူကို၊ ယောဂက္ခေဝိတိ၊ ယောဂလေးပါးကို ကုန်စေတတ်သော
သူဟူ၍၊ စုံစုံတိ၊ ဆိုအပ်ပါပေ၏။

ဤသို့ဥတ္တရလှိုင်သည် နဂါးမငယ်၏ အမေး ပြဿနာကို
ဖြေကြားပြီး ဆုံးသည်၏နောက်၊ တဆက်တည်းပင် လောကသုံး
ခွင် ဘုဒ္ဓအပြင်၌ မြတ်စွာဘုရား ပွင့်ထွန်း ပေါ်ပေါက်လာခြင်း၊
တရားတော်များ ပေါ်ပေါက်လာခြင်း၊ သံဃာတော်များပေါ်
ပေါက်လာခြင်းတို့၏ အကျိုးများပုံကို ထင်ရှားစွာ သိစေလို၍

“ဗုဒ္ဓေါလောကေ သမပ္ပန္နော၊
ဟိတဿ သဗ္ဗပါဏိနံ၊
ဓမ္မောလောကေ သမပ္ပန္နော၊
သုခါယ သဗ္ဗပါဏိနံ၊
သံဃာလောကေ သမပ္ပန္နော၊
ပုညဓဇေ အနုတ္တရေ”

နာဂရာဇာ၊ နဂါးမင်း၊ လောကေ၊ လောက၌၊ သဗ္ဗပါဏိနံ၊
အလုံးစုံသော သတ္တဝါတို့၏၊ ဟိတဿ၊ အစီးအပွားအလို့ငှာ
ဗုဒ္ဓေါ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်၊ သမပ္ပန္နော၊ ကောင်း စွာ ဖြစ်တော်
မူလပါပေ၏။ လောကေ၊ လောက၌၊ ဓမ္မော၊ တရား တော်မြတ်

သည့်၊ သဗ္ဗပါဏိနံ၊ ခပ်သိမ်း ဥဿု၊ အလုံးစုံသော သတ္တဝါတို့၏
 သုခါယ၊ ချမ်းသာခြင်းအကျိုးငှာ၊ သမုပ္ပန္နော၊ ကောင်းစွာဖြစ်
 တော်မူလာပါပေ၏။ လောကော၊ လောက၌၊ သဗ္ဗပါဏိနံ၊ များစွာ
 သော သတ္တဝါတို့၏၊ အနုတ္တရော၊ အတုမရှိသော၊ ပုညဓေတ္ထော၊
 ကောင်းမှုတည်း ဟူသော၊ မျိုးစေ့၏ စိုက်ပျိုးရာ၊ လယ် ယာ
 မြေကောင်းနှင့် တူသော၊ သံသော သပ္ပင်္ဂုပန္န၊ ဂုဏ်ပေါင်းခသည့်
 သံသာတော် အရှင်မြတ်တို့သည်၊ သမုပ္ပန္နော၊ အံ့ချီး ဘွယ် ရာ၊
 ကောင်းစွာ ဖြစ်တော်မူလာပါပေ၏။

ဤကဲ့သို့ ကျူးရင့်လိုက်လေ၏။

ဘုရားရှင်ထံ

ရောပတ္တနဂါးမင်းရောက်ရှိခြင်း

ဥတ္တရလှိုင်၏ အဖြေတရား စကားများနှင့် ကျူးရင့်ခြင်း
 တို့ကိုနဂါးမင်း ကြားလတ်လေသော်၊ အံ့ဘွယ်ရှိလေစွတကား၊
 ငါသည် ဘုရားတဆူနှင့် တဆူအကြား၊ ရှည်လျား စွာသော
 ကာလပတ်လုံး၊ ဤကဲ့သို့သော မှန်မြတ်သော စကားထူးတို့ကို
 မကြားရဘူးလေတကား။ ယခုမှသာလျှင် ကြားဘူးရလေသည်။
 ငါကဲ့သို့သော မိုက်မြူး မကုန် သေးသော၊ သတ္တဝါ အနန္တတို့
 အတွက် ဘုသုံးပါးတွင် ဘုရားပွင့်တော် မူလေပြီတကား ဟု
 ပီတိအဟုန်လျှမ်း ပမ်းပန်းတသာ ဖြစ်လွန်းလှ၍၊ မိမိ၏အမြီးကို
 ရေတွင်ပြင်းစွာပုတ်ခတ်လေသော် ကြီးစွာသောလှိုင်းတံပိုးတို့ဖြစ်

ရုပ်ရှင် တော်မြတ်နှစ်ဆူ၏ ဖြစ်စဉ်တော်များ ၁၇

လတ်၍ ရေအဟုန်ဖြင့် ကမ်းနှစ်ဘက်တို့သည် ပြို ပျက် ကုန် ၏။
ထိုအခါရေ၌ နှစ်မုန်းမျောပါးကုန်သော များစွာ သောလူ
အပေါင်းတို့ကို မိမိတန်ခိုးဖြင့် တယောက်သော သူမျှ မပျက်စီး
ရအောင် ကယ်တင်၍ ကုန်းသို့နေစေ၏။

ထိုနောက်နဂါးမင်းသည်လူမင်း၏အသွင်ကိုဖန်ဆင်း၍ဥတ္တရ
လှိုင်ထံသို့ချဉ်းကပ်ပြီးလျှင် “အချင်းလှိုင်၊ သင်သည် သွိုးတော်၏
အမေးကို ဖြေစွမ်းနိုင်ရုံသာမက၊ ငါ့တသက် တာတွင် တခါ
ဘူးမျှ မဖြစ်ပေါ်ခဲ့ဘူးသေးသော ဘုရားရှင်အား ဖူးမျှော် ပူ
ဇော်လိုသော ဆန္ဒထူး စေတနာထူးတို့ကိုပင် ပေါ်ပေါက် စေ ခဲ့
ပါပြီ။ မြတ်သောလှိုင် ဘုရားရှင် အဘယ်အရပ်၌ နေတော် မှုပါ
သနည်း၊” ဟုမေးမြန်းရာ ဥတ္တရလှိုင်က “သတ္တသေရိက ကုက္ကို
(၇)ပင်ရှိရာအရပ်၌ နေတော်မူကြောင်း ပြောကြား လေသော်
ယင်းသို့မဟုတ် ငါ့အား ဘုရားရှင်ထံသို့ အမြန်ပို့ ပေးပါလော့ဟု
တောင်းပန်လေ၏။ ဥတ္တရလှိုင်သည်နဂါးမင်းနှင့်တကွ ပရိသတ်
ကြီးကို ဦးဆောင်၍ ဘုရားရှင် ထံတော် မှောက်သို့ အိုးအိုးကြွက်
ကြွက် သဒ္ဓါရွှင်လန်း ပီတိပန်းတို့ကို ဆင်မြန်းကာ သွားရောက်
ကြလေသတည်း။

ဘုရားရှင်ထံသို့ ရောက်ကြသောအခါ ရောပတ္တ နဂါးမင်း
သည် မြက်စွာဘုရား၏ ရောင်ခြည်တော် အတွင်းသို့ သက်ဝင်
ပြီးလျှင်၊ ကြည်ညိုလွန်းသောစိတ်၊ အကြိမ်ကြိမ် ဖြစ်ပွား၍ အတု
မရှိသော မြတ်စွာဘုရားအား ယခုမူဖူးတွေ့ရပါ တကား ဟု
ပြင်းထန်စွာ ဟစ်အော်၍ ငိုကြွေးလေ၏။ ထိုသို့ ငိုကြွေးခြင်းကို
ဘုရားရှင် မြင်တော်မူလွှတ်သော် “နဂါးမင်း အဘယ် ကြောင့်
ငိုကြွေးခြင်းကို ပြုရသနည်း၊” ဟု မေးတော်မူ၏။

“သုံးလူ့ ထွဋ်ထား မြတ်စွာဘုရား၊ ဘုရားတပည့်တော်သည် ရှည်ကြာစွာသော ကာလပတ်လုံး၊ ဒုဂ္ဂတိအဟိတ် တိရစ္ဆာန်မျိုး၌ သာ ဖြစ်၍ နေရပါသည်။ လူ့ အဖြစ်ကိုလည်းမရ တရားတော်ကို လည်း မနာကြားရပါဘုရား။ အရှင်ဘုရားကဲ့သို့သော ဘုရား ရှင် ကိုလည်း မဖူးမျှော်ခဲ့ရပါဘုရား” ဟု လျှောက်ထားလေ၏။

ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားက “နဂါးမင်း လူ့ အဖြစ် ကိုလည်း အလွန်ရခဲသည်၊ တရားတော်ကိုလည်း အလွန်နာကြားရခဲသည်၊ ငါဘုရားကဲ့သို့သော ဘုရားရှင်ကို လည်း အလွန် ဖူးမြင် ရခဲ သည်” ဟု မိန့်ကြားတော်မူပြီးနောက် ဒုလ္လဘတရား ငါးပါးကို ဟောတော်မူ၏။ ဤသို့ဟောကြားတော်မူပြီးသည်၏ အဆုံး၌ အန္တရာယ်ငါးပါး စွန်းငြိသော သူတို့မှတစ်ပါး ရှစ်သောင်းလေး ထောင်သော ပရိသတ်တို့သည် ဓမ္မာဘိသမယကို လျင် မြန်စွာ ရကြလေကုန်၏။

**ဘုရားရှင် ထံ
ဧရာပတ္တနဂါးမင်း ကိုးကွယ်ရာတောင်းခြင်း**

ထိုအခါ လူမင်းအသွင်ဖြင့် ဘုရားရှင်ထံပါးတွင် ကြည်ညို သဒ္ဓါပွားလျက်ရှိသော ဧရာပတ္တ နဂါးမင်းသည် ငါးပါးသော ရှိခိုးခြင်းတို့ဖြင့် ရှိခိုး၍ “ကျေးဇူးတော် အနန္တ တို့ဖြင့် ပြည့်စုံ တော်မူသော မြတ်စွာဘုရား၊ ဘုရားတပည့်တော်အား သနား သဖြင့်၊ ကိုးကွယ်ရာ ပေးတော်မူပါ ဘုရား” ဟု လျှောက် ထား

ရုပ်ရှင်တော်မြတ်နှစ်ဆူ၏ မြစ်စဉ်တော်များ

တောင်းပန်လေ၏။ ဘုရားရှင်က “နဂါးမင်း၊ ဆိုင်းငံ့ဦးလော့ အသင့်အား ကိုးကွယ်ရာ ပေးခြင်းငှာ ယခုအခါ အချိန်ကာလ မဟုတ်တုံ့သေး၊” ဟု မိန့်ကြားတော်မူ၏။

ဤသို့ မိန့်ကြားတော်မူခြင်း၏အကြောင်းကား၊ ထိုနဂါးမင်း အား ကိုးကွယ်ရာ ပေးလတ်သော်၊ နဂါးပြည်၌ တည်ထားကိုးကွယ်လေက သာသနာ ငါးထောင် စည်အံ့သော အကြောင်းကို မြင်တော်မူ၊ နောင်သောအခါ ဘုရားရှင်သည် သီဟပဗ္ဗတ၊ ဖိုဦးတောင်သို့ ရောက်သော ကာလဝယ်၊ ယင်း ရောပတ္တ နဂါးမင်းနှင့်တကွ အဇ္ဇိက-ဘလ္လိက၊ ကုန်သည်ညီနောင်နှစ်ယောက် အပါအဝင် သူမြတ်ခုနှစ်ဖေ ၊ တိုင် ပင်၍ တည်ထား ကိုးကွယ်မှုသာလျှင် သာသနာ ငါးထောင်ပတ်လုံး တည်လတ္တံ့ ဟု မြင်တော်မူသောကြောင့် ဖြစ်၏။

ထိုခုနှစ်ယောက်တို့ကို ရည်၍ သိကြားမင်းသည်လည်း ငါ၏ ကိုယ်စား ဘုရားခုနှစ်ဆူ သွန်းလုပ်၍ ထိုသူတို့အား ပေးလတ္တံ့ အဆင့်ဆင့် ကိုးကွယ်ကြလတ်သော် “ရှင်ပင်ဘုန်းမြင့်၊ ရှင်ပင်ဘုန်းပွင့်” နှစ်ဆူသော ဘုရားရှင်တို့သည် နဝ ဝါသီ ပြည် မြို့ (ယခုပြည်မြို့) ၌ သာသနာငါးထောင် ပတ်လုံး တည်လတ္တံ့ ဟု မြင်တော်မူ၏။ ထို့ကြောင့် နဂါးမင်း၏ တောင်း ပန် ခြင်းကို ပယ်ရှားတော်မူ၍ ဘုရားရှင်သည် ခြောက်ကျိပ် သော ရဟန္တာ တို့ဖြင့် ခြံရံလျက် မိဂဒါဝိုန်ကျောင်းသို့ ကြွမြန်း တော် မူလေသည်။

ဥတ္တရလှိုင်၏ အကျိုးပေး

ဥတ္တရလှိုင်သည် ကိစ္စတစုံတရာ အတွက် ဆောင် ရွက် ရာ၌ ၎င်း၊ သွားလေရာ၌ ၎င်း၊ အစဉ်သဖြင့် ဘုရားရှင်အား အဦးထား၍ ဦးစားပေးလေ့ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တိုင်းဖြစ်သည့် အတိုင်း ရောပတ္တ နဂါးမင်းနှင့် နဂါးမလေးတို့၏ အံ့ ဘွယ်သရဲ ထူးဆန်း သော ပွဲကြီးသို့ မသွားမီ ဘုရားရှင်အား ။ ရှေးဦးစွာ ရှိခိုးပူဇော်၊ ဖူးမျှော် ကန်တော့ခဲ့ရသော ။ ‘ဗုဒ္ဓဿပူဇာ’ မဟာတေဇဝန္တော’ ဟူသော ဇာတ်ဝင်းမျက်မှောက်၊ အကျိုးပေး တရားတို့ကား၊ ဤသို့ပေ တည်း။ (သက်ဆုံးတိုင် အားကျနည်းယူ ကျင့်သုံး ဘွယ် ကောင်း လေစွတကား၊)

ရောပတ္တ နဂါးမင်းသည် ဘုရားရှင်၏ အမိန့် မတော်ကို ရို သေစွာ နှာခံပြီးနောက်ပင် ဥတ္တရလှိုင်အား နဂါးပြည် သို့ ဆောင်ယူ၍ မိမိ၏သွေး မနောဟရ နဂါးမ ငယ် နှင့် တ ကွ အလွန်လှပတင့်တယ်သော ခုနှစ်ရာသော နဂါးမ တို့ကို ဥတ္တရ လှိုင်အား ပူဇော်လေ၏။ နတ်ဗိမာန်ကဲ့သို့၊ ဖန်ဆင်း ပြီးလျှင် ယူဇနာ ငါးရာရှိသော နဂါးပြည်ကို ထက်ဝက်ခွဲ၍ မင်းပြုရန် လည်း တရားပူဇော်လေ၏။

ဥတ္တရလှိုင်သည် နဂါးမင်းပူဇော်သော စည်းစိမ်တို့ကိုခံစား သုံးဆောင်၍ သုံးဆယ် ရှစ်နှစ် ကာလပတ်လုံး နဂါး ပြည် ၌ မင်းပြု၍နေလေ၏။ မိဘတို့အားလည်း များစွာသော ရတနာ တို့ကို ပို့ သစေ၏။ မြတ်စွာဘုရားနှင့်တကွ သံဃာတော်တို့အား လည်း လှူဒါန်းပူဇော်ခြင်းကို ပြုစေ၏။

ရှင်ရှင်တော်မြတ်နှစ်ဆူ၏ ဖြစ်စဉ်တော်များ ၂၁

ဘောစန္ဒြီမည်သော သွီးတော်တပါးကို ဖွားလတ်သော် ထိတ်
လန့်သံဝေဂဖြစ်လေ၍ လူ့ပြည်သို့ပြန်လာပြီးလျှင် ရှင်ရေဝတ
ထံ၌ ရဟန်းပြုပြီးနောက် သမုဒ္ဒရာအလယ်၊ နာဂိန္ဒဂီရိမည်သော
ကျောက်တောင် ထွတ်ဖျား၌ တပါးတည်း နေတော် မူလျက်
ဝိပဿနာတရားကို အားယုတ်တော်မူ၏။ ဣန္ဒြာ သာလ ရုက္ခစိုး
နတ်မင်းနှင့် သုမနဘုမ္မစိုး နတ်မင်းတို့သည် ပစ္စည်းလေးပါးဖြင့်
မပြတ်မလတ် ဆက်ကပ်လုပ်ကျွေးကြလေ၏။

သွီးတော် ဘောစန္ဒြီကား နောင်သောအခါ ဒုတ္တဘောင်မင်း
ကြီး၏ မိဖုရားဖြစ်လာ၏။

ဤသည်တို့ကား ရှင်ပင် ဘုန်းမြင့် ရှင်ပင် ဘုန်းပွင့် ရုပ် ရှင်
တော်နှစ်ဆူနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ဖြစ်တော်စဉ် အစပျိုးခဲ့ခြင်းတို့ကို
ဖော်ပြခြင်း ဖြစ်ပါသတည်း။

**ဘုရားရှင်သည်
နဂါးတိလူးတို့အား
ကိုးကွယ်ရာပေးသနားတော်မူခြင်း**

လောကသုံးပါး၏ ဆီမီးတန်ဆောင် သဖွယ် ဖြစ်တော် မူ
သော မြတ်စွာဘုရားသည် ဗုဒ္ဓရာဇာသိပြည်၌ ပထမဝါဆိုတော်
မူ၍ ဝါကျွတ်တော်မူသော ကာလ ဘုရားသိက- တောအုပ်သို့
ကြွမြန်းတော်မူ၏။ ယင်းတောအုပ်တွင် သာသနာတော် အံ့တံ့ကို ဌာန
ငါ၏သာသနာတော်သည် အဘယ်ရပ်၌အဘယ်မျှကြည့်ကုန်

၁၁၀၅၂

ကမ္ဘာအေး၊ ရန်ကုန်

၂၂ ရှင်ပင်ဘုန်းမြင့်-ရှင်ပင်ဘုန်းပွင့်

နည်းဟု၊ အနာဂတံသ ဉာဏ်တော်ဖြင့် ကြည့်ရှု ဆင်ခြင်တော်မူ
လေလျှင် သီဟိုဠ်၊ သရေခေတ္တရာ၊ သထုံ၊ပုဂံ စသော အရပ်တို့၌
အခွန်ရည်စွာ တည်အံ့သော အကြောင်းကို မြင်တော် မူသော
ကြောင့် သီဟိုဠ်ကျွန်းသို့ ကြွတော်မူပြီး ထိုမှသီဟပဗ္ဗတ၊ ဖိုဦး
တောင်ရှိ သမ္ဗုလဘိလူးမင်း၏ ပတ္တမြားဗိမာန်တွင် ခင်းကျင်း
အပ်သော ပတ္တမြား ညောင်စောင်း၌ နေတော်မူ၏။

သမ္ဗုလဘိလူးမင်းသည် ဦးရီးတော် သာ တာ ဂီ ရီ ဘိလူး
မင်းနှင့် အဆွေခင်ပွန်း စစ်ဖြစ်ကြသော ဝေတာမိတ္တ၊ ဝေသာ
ဂီရိ၊ ဣဒ္ဓိမန္တဟု ဆိုအပ် သော ဘိလူးမင်းတို့နှင့် ရောပတ္တနဂါး
မင်းတို့ထံသို့ ဘိလူးတမန်တို့ဖြင့် စေလွှတ်ဘိတ်ကြားစေ၏။ သီဟ
ပဗ္ဗတ ဖိုဦးတောင်သို့ မြတ်စွာ ဘုရား ကြံ ဖောက် တော် မူနေ
ကြောင်း အဆွေခင်ပွန်းတို့ ပူဇော်လိုက ကြံ ဖောက် ကြံ ဘို့
အကြောင်းနှင့် နောင်သောအခါ ငါတို့မသိရပါ ဟု မဆိုကြပါ
လေနှင့် ဟု ပြောကြားစေရန်လည်း ဘိလူးတမန်တို့အား မှာ
ကြားလေ၏။ သမ္ဗုလဘိလူးမင်း ဘိတ်ကြား သည့် အ တိုင်း
အဆွေခင်ပွန်း အားလုံးတို့သည် ဖိုဦးတောင်သို့ လာ ဖောက်
ကြ၍ ဘုရားရှင် မျက်မှောက်သို့ ဖောက်လေ သော် သစ္စာလေး
ပါး မြတ်စာရားကို ကြားနာရပြီး အချို့ သောတာပန် တည်၍
အချို့ သရဏဂု ပဉ္စသီလ တည်ကြလေကုန်၏။

ထိုအခါဝယ် ရောပတ္တနဂါးမင်းသည် လူမင်းအသွင်ကို ဖန်
ဆင်း၍ “မြတ်စွာဘုရား အရှင်မြတ်ဘုရားသည် ဗာရာဏသီပြည်
အနီး ကုက္ကု ခုနစ်ပင်တွင် နေတော်မူစဉ် အခါ ကာ လ ဝယ်
တပည့်တော်၊ ကိုးကွယ်ရာ တောင်းပန်သည်ကို နဂါး မင်းအခါ

ရုပ်ရှင်တော်မြတ်နှစ်ဆူ၏ ဖြစ်စဉ်တော်များ ၂၃

မရောက်သေး။ ဆိုင်းငံ့ ဦးလောဟု၊ မိန့်ကြားတော်မူခဲ့ပါသည်။
ယခုအခါကား အချိန်သင့်တန်ပြီ ဖြစ်ပါ၍ တပည့်တော်အား
ကိုးကွယ်ရာ ပေးသနားတော် မူပါ ဘုရား” ဟု သုံး ကြိမ် တိ တိ
လျှောက်ထားလေ၏။

ဤသို့လျှောက်ထားသော စကားကို ဘုရားရှင် ကြား လေ
သော်ရှေးနောင်တော်တို့၏ အစဉ်အလာကို ဆင်ခြင် တော် မူ၍
ဥက္ခောင်းတော်မြတ်ကို လက်တော်ဖြင့် သုံးသပ်တော်မူလေလျှင်
လေးဆူသော ဆံတော်မြတ်တို့သည် လက်တော်၌၊ ငြိ ကပ် ၍
ပါလာလေ၏။ ထိုဆံတော် လေးဆူကို ရောပတ္တိနဂါးမင်းအား
ပေးသနားတော် မူလေ၏။ နဂါးမင်းလည်း ရှေ့ပန်းတောင်းဖြင့်
ခံယူ၍ လျှောက်ပတ်သော နေရာ၌ နေလေ၏။

သဗ္ဗုလ၊ သာတာဂီရိ၊ ဝေ ဝမိတ္ထ၊ ဝေ သာ ဂီ ရိ၊ လေး
ယောက်သော ဘီလူးမင်းတို့သည်လည်း နဂါးမင်းနည်းတူ ကိုး
ကွယ်ရာ လျှောက်ထား တောင်းပန်ကြလေသော် ဥဏ္ဍလံ မေ့ရှင်
ဖောက်နှင့် သာရစိန္တ၊ သုပုဗ္ဗိ က၊ ပဒုမပုဏ္ဏရိက၊ ကုမုဒ၊ မာရဘဂီ
အမည်ရှိသော။ မေ့ရှင်တော်များကို နတ်ဘီလူးတို့ အား ပေး
သနားတော်မူလေ၏။

မထမအကြိမ်
ရှေ့ဆံတော် ဘုရား စာည်ထားခြင်း

နဂါးမင်း၊ ဘီလူးမင်းတို့သည် မိမိတို့ တောင်းခံ ရရှိ သော
ဆံတော် ဥဏ္ဍလံ မေ့ရှင်တော် စသည်တို့ကို မိမိတို့နေထိုင်ရာဌာန
အသီးသီးတို့တွင် ကြီးစွာသော စေတီတည်ထား၍ ကိုးကွယ်ကြ

မည်ဟု အကြံပြုကြလေ၏။ ထိုအကြံကို ဘုရားရှင်သိတော် မူ၍ “သင်နဂါးဘိလူးအပေါင်းတို့ ငါ၏သာသနာတော် အခွန်ရှည် စွာ စည်ပင်ပြန်ပြော ထွန်းတောက်မှု အကျိုးတရားကို ရှေးရှု၍ သင်ဟို့၏ မနုဗျာတိုင် တည်ခြင်းငှာ အလိုမရှိကြကုန်လင့်၊ ရှေးရှေး သော နောင်ဟော်ဘုရားတို့သည် ဒုက္ခိဋ္ဌ၊ အံသကိဋ္ဌ၊ ခါး ပန်း တော်ကို နှစ်ဝါသိပြည်ပြီ။ သို့ဒဿန တေဒင်တော်၌ တည် ထား ဘူးလေပြီ။ ငါဘုရားအလောင်းတော် စက္ကဝိတ် ဇီဝဇိုး ဟင်္သာ ရေကြက်၊ ယုန်၊ ဖုတ်၊ ဝမ်းဘဲဖြစ်စဉ် အခါကလည်း ဤဋ္ဌာန၌ နေခဲ့ဘူးလေသည်။ ဤဋ္ဌာန၌ သံလျှင် တည်ထားကိုးကွယ်ကြလေ ကုန်ဟု မိန့်တော်မူလေ၏။

ထိုအခါ နဂါးမင်းက ဘယ်အခါ ကာလ၌ ထို နေရာ တွင် တည်ရပါမည်နည်းဟု လျှောက်ထားလတ်သော် ဘုရား ရှင် က အဇ္ဇိက-ဘလ္လိက ကုန်သည် ညီနောင်တို့သည် သဘောတစင်း စီဖြင့် ရောက်လတ္တံ့ ထိုသူတို့အား ဆံတော် ဓာတ်နှင့် မေ့ရှင် တော်ဓာတ်တို့ကို ပေးအပ်ပြီးလျှင် ထိုကုန်သည် ညီ နောင် တို့ကို အကြီးအမှူးပြုစေ၍ သင်တို့ ခုနှစ်ယောက် သည် တဆူ တည်း သောစေတီကို တည်ထားကိုးကွယ်ကြလေ။ ဥဏ္ဍလံ မေ့ရှင်တော် ကိုမူ သီဟပဗ္ဗတ ဖိုဦးတောင်၌ စေတီတည်ထား ကိုးကွယ်ကြ လေဟု မိန့်ကြားတော်မူလေ၏။ နဂါးမင်း ဘိလူးမင်းတို့သည် မြတ်စွာဘုရား၏ အမိန့်တော်ကို ရိုသေစွာ ခံယူကြလေကုန်၏။

တနေ့သောအခါ နဂါးမင်း ဘိလူးမင်း တို့သည် သဘော ဖြင့် ရောက်ရှိလာသော အဓိပစ္စယမြို့သား အဇ္ဇိက-ဘလ္လိက ကုန်သည်ညီနောင်တို့အား ဘုရား ရှင်၏ ဗျာဒိတ် တော် ထား တော်မူခဲ့သည့် အတိုင်း ဆံတော်မေ့ရှင်တော်တို့ကို အပ် နှင်း

ရုပ်ရှင်တော်မြတ်နှစ်ဆူ၏ ဖြစ် ခဲ့တော်များ

ကြလေ၏။ ထိုသို့ အပ်နှင်းကြပြီးနောက် သိကြားမင်း ညွှန်ပြ အပ်သော ဘုရားသုံးဆူတို့၏ ဒုက္ခိ၊ အံသကိဋ္ဌိ၊ ခါးပန်းတော် တို့ တည်ရာ ဌာန သုဒဿန တောင်တော်မြတ်တွင် အဇ္ဈိက- ဘလ္လိက အမှူးပြုသော သူမြတ်ခုနစ်ဖေ၊ တို့နှင့်တကွ နတ်ဗြဟ္မာ တို့သည် မဟာ သက္ကရာဇ် ၁၀၃-ခု နှစ်၊ တ ပေါင်း လဆန်း ၁၄-ရက်၊ စတုဒ္ဒသီနေ့၌ ဆံတော် လေးဆူနှင့် မေ့ရှင်တော်တို့ကို အခိုင်အမာ ဌာပနာ၍ ဘိနပ်တော်တဆယ် လေးတောင်၊ အမြင့် ခုနစ်တောင်ရှိသော စပါးစုသဏ္ဍာန် ရွှေဆံတော်စေတီကို တည် ကြလေ၏။ ယင်းလဆန်း (၁၅)ရက်၊ လပြည့်နေ့၊ နေ့(၂)ချက် တီး အချိန်တွင် စေတီတော်တည်၍ ပြီးစီးလေသတည်း။

မှတ်ချက်။ ။ သူမြတ် ခုနစ်ဖေ၊ ဟု ဆိုရာ၌ ကုန် သည် ညီနောင်များဖြစ်ကြသော....

- ၁။ အဇ္ဈိက၊
- ၂။ ဘလ္လိက၊
- ၃။ ရောပတ္တနဂါးမင်း၊
- ၄။ သမ္ဗုလ ဘိလူးမင်း၊
- ၅။ ဝေသာမိတ္တဘိလူးမင်း၊
- ၆။ ဝေသာဂီရိ ဘိလူးမင်း၊
- ၇။ ဣဒ္ဓိမန္တဘိလူးမင်းတို့ကို ဆိုသည်။

ရှင်ပင်ဘုန်းမြင့်-ရှင်ပင်ဘုန်းပွင့်

ရွှေဆံတော်ဘုရား တည်ပြီးသည့်အချိန်၌ပင် ကိုယ်စားတော် ခုနစ်ဆူတို့ကိုလည်း သိကြားမင်းသည် သွန်းလုပ်ပြီးစီး အောင်မြင်လေ၏။ ရှေးဦးစွာ ပြီးစီးသော အရှင်နှစ်ဆူတို့သည် ကောင်းကင်သို့ တက်ကြွ၍ ခြောက် သွယ် သော ရောင် ခြည် တော် တို့ လှက်၍ နေသည်ကို သူမုန် ခုနစ်ဖေါတို့ ဖူးမြင်ကြရလေသော် ငါတို့၏ အရှင်များသည် ‘ဘုန်းတော်မြင့်မြို့’ - ‘ဘုန်းတော်ပွင့်မြို့’ ဟူ၍ သံပြိုင် ဟစ်ကြွေးကြလေ၏။

ဤသည်ကို အကြောင်းပြု၍ ဦးစွာ ပြီးစီးသော ကိုယ်စားတော်နှစ်ဆူ၏ဘွဲ့တော်ကို အစဉ်လိုက်အားဖြင့် ‘ရှင်ပင်ဘုန်းမြင့်’ - ‘ရှင်ပင်ဘုန်းပွင့်’ ဟူ၍ သိကြားမင်းကိုယ်တိုင် ဘွဲ့ မည် တော် သလျက်၊ ဤ အရှင် နှစ်ဆူကို ယုံယုံကြည်ကြည် ကိုးကွယ် ပူဇော် သူတို့သည် ဘုန်းတန်ခိုးကြက်သရေ ‘မြင့်၍’ ‘ပွင့်၍’ ဘေးဥပါဒ် ကင်းပျောက်ပြီး ကပ်သုံးပါး လွန်မြောက်ကာ နိဗ္ဗာန်သို့ရောက် စေနိုင်သည် ဟု ဆိုလေ၏။

ထို့နောက် ငါးဆူသော ကိုယ် စား တော် တို့ သည် လည်း တပြိုင်တည်းပင် တန်ခိုးပြာဋိဟာ ပြတော်မူလျက်၊ ကောင်းကင် ပြင်ဝယ် ခုနစ်ဆူသော အရှင်မြတ်တို့သည် ထန်းခုနစ်ဆင့် မြင့်သော နေရာ၌စံပယ်တော် မူကြလေ၏။

သိကြားမင်းသည် ဆံတော် မေ့တော်တို့နှင့် ကျွေးကွင်းရသဖြင့် မစားနိုင် မအိပ်နိုင်၊ ကြီးစွာ ပူဆွေး ဝမ်းနည်း စိတ်ဆင်းရဲခြင်း

ဖြစ်နေကြသော သူမနှင့် ခုနစ်ဦးတို့အား- “ရှေးဦးစွာ သွန်းလုပ် ပြီးစီးသော ရှင်ပင်ဘုန်းမြင့်နှင့် ရှင်ပင်ဘုန်းပွင့် အရှင်နှစ်ဆူကို ကျွန်သည် ညီနောင်တို့ ကြီးစဉ် ငယ်လိုက် ကိုးကွယ်ကြလေ-ကျန် ငါးဆူသော အရှင်တို့ကို သူမနှင့် ငါးဦးတို့ကို ကိုးကွယ်ကြလေ။” ဟု ဆိုလေ၏။

ထိုအခါ သူမနှင့်တို့က “ကောင်းကင်၌ သီတင်းသုံး နေတော် မူသော အရှင်မြတ်တို့ကို အဘယ်သို့ ပင့်ဆောင်နိုင်ပါအံ့နည်း-” ဟု ပြောကြားလေ၏။ သိကြားမင်းက “အချင်း သူမနှင့် ခုနစ်ဦးတို့ သင်တို့သည် ကိုးကွယ်ဒါယကခံထိုက်ပါမူ သင်တို့၏ ဦးခေါင်း ထက်၌ တည်လတ္တံ့” ဟု ဆိုလေ၏။ ထိုအခါ သူမနှင့် ခုနစ်ဦးတို့ သည် အရှင်မြတ်တို့အား ရှိခိုး၍ “တပည့်တော်များ ကိုး ကွယ် ပူဇော်ထိုက်ပါက အရှင်မြတ်တို့သည် ဒါယကာ ရှိရာ တပည့် တော်တို့၏ ဦးခေါင်းထက်သို့ ကိန်းဝပ် တည်နေတော် မူ ပါစေ သတည်း၊” ဟု အဓိဋ္ဌာန်ပြုကြလေ၏။

ခုနစ်ဆူသော ဘုရားရှင်တို့သည် အ ထူး ထူး သော တန်ခိုး ပြာဋိဟာတို့ကို ပြတော်မူလျက် ‘ရှင်ပင်ဘုန်းမြင့်-ရှင်ပင်ဘုန်းပွင့်’ အရှင်နှစ်ဆူတို့သည် အဇ္ဈိက၊ ဘလ္လိကတို့၏ ဦးခေါင်းထက်သို့ ကြွရောက် စံပယ်၍ ကျန် ငါးဆူတို့သည်လည်း ကျန်သော သူမနှင့် ငါးဦးတို့၏ ဦးခေါင်းထက်သို့ ကြွရောက်စံပယ်တော်မူကြလေ၏။ သူမနှင့် ခုနစ်ယောက်တို့သည်ကား အမြိုက်ရေစင်ဖြင့် သွန်းလောင်း ဘိသကဲ့သို့ အတိုင်းမသိသော ပီတိအဟုန်ဖြင့် နှစ်သက်ရှင်လန်း၊ ဝမ်းမြောက်စွာ ပူဇော်ကြလေကုန်၏။

သိကြားမင်းလည်း ရှေ့ဆံတော် စေတီနှင့် ခုနစ်ဆူသော ကိုယ်စားတော်တို့ကို လကျာရစ်လှည့်၍ ပူဇော်ပြီးလျှင် “အို....

အချင်းတို့၊ သင်တို့သည် အသက်ရှည်သမျှ ကာလပတ်လုံး ဤအရှင် မြတ်တို့ကို ကိုးကွယ် ကြလေ။ လူ့နတ် နိဗ္ဗာန် သုံးတန်သော ချမ်းသာကို ပေးစွမ်းနိုင်သော အရှင်မြတ်တို့ တည်း” ဟု ပြော ကြား၍ မိမိနေရာ တာဝတိံသာသို့ ပြန်လေသတည်း။

နဂါးဘီလူး ငါးဦးသော သူ့မှန် တို့သည်လည်း သုဒဿန တောင်မှ ဆင်းသက်၍ မိမိတို့နေရာ အရပ်အသီးသီးသို့ ကိုယ် စားတော်တဆူစီကို ပင့်ဆောင်၍ ပြန်ကြလေကုန်၏။ ကုန်သည် ညီနောင်တို့သည်လည်း ဆံတော်ရှင် စေတီကို လကျော်ရစ် လှည့် လှည့် ပူဇော်ပြီးလျှင် သုဒဿနတောင်မှ ဆင်းသက်၍ ‘ရွှေဘုန်း မြင့်၊ ရွှေဘုန်းပွင့်’ အရှင် နှစ်ဆူတို့ ကို သဘော နှစ်စင်း တွင် တယောက်တဆူစီ ပင့်ဆောင်၍ သဘော နှစ်စင်း ယှဉ်ကာ သဘောသား ငါးရာစီနှင့် ဘက္ခ မိမိတို့ ဒေသသို့ လှင့်ကြလေ ကုန်၏။

အဇ္ဇိက-ဘလ္လိက ကုန်သည်ညီနောင် ဟို၏ လမ်းခရီးတွင် အတွေ့အကြုံများ

အဇ္ဇိက-ဘလ္လိက ကုန်သည် ညီနောင်တို့၏ သဘောနှစ်စင်း သည် ယူဇနာ တရာမျှ ကွာဝေးသော အရပ်သို့ ရောက်လေ သော်... ရုတ္တရက် ရှောင်တခင် မကြုံစဘူး၊ ထူးကဲသော လှိုင်းတံပိုး ထကြွခြင်းတို့ကို ကြုံရလေ၏။ လှိုင်းလုံးကြီးများသည် ကား တောင်ကြီးပမာဏ လွန်စွာ ကြီးကျယ်လှသဖြင့် သဘော

ရုပ်ရှင်တော်မြတ်နှစ်ဆူ၏ ဖြစ်စဉ်တော်များ

နှစ်စင်းမှာ ရံဖန် ရံခါ လှိုင်းထက်တွင် တောင် ထိပ် ပေါ် သို့
ရောက်ရှိသွားသကဲ့သို့၎င်း၊ ရံဖန် ရံခါ လှိုင်းအောက်တွင် ရေ၌
ငုတ်လျှိုးသွားသကဲ့သို့၎င်း၊ ကြောက်မနိုးလိလိ အခြေ အနေကို
တွေ့ကြုံရလေ၏။ ရံဖန် ရံခါ သဘောတရားနှင့်တရား မမြင်
ရဘဲ ရှိတိ၏။

ဤသို့ မိမိတို့၏ တန်ခိုးဖြင့် ကြီးကျယ်သော လှိုင်းတံပိုးတို့ကို
ဖြစ်စေအောင် ဖန်တီးသူတို့ကား ဝိရူပက္ခနဂါးမင်း၊ ဆဗျာပုတ္တ
နဂါးမင်း၊ ကဏ္ဍဂေါတမ နဂါးမင်းတို့ပေတည်း။ ဤသူတို့သည်
ရောပတ္တ နဂါးမင်းမှာ ကိုးကွယ်ရာ ရလေပြီ။ ငါတို့မှူးမူကား
ကိုးကွယ်ရာ မရလေ။ သို့ဖြစ်၍ ကျန်သည် ညီ နောင် တို့ အား
ကြောက်လန့်အောင် ပြုလုပ်၍ အရှင်နှစ်ဆူကို သဘောနှင့်တကွ
နဂါးပြည်သို့ ပင့်ဆောင်မည်။ နဂါးပြည်သို့ ရောက်သည့်ကာလ
ကျန်သည်တို့အား များစွာသော ရတနာတို့ကိုပေး၍ အရှင်နှစ်ဆူ
တို့ကို နဂါးပြည်၌ ကိုးကွယ်အံ့ ဟု ကြံစီ၍ ဤသို့ပြုကြခြင်း ဖြစ်
လေသည်။

သုံး ဦး သော နဂါးမင်းတို့သည် မိမိ တို့၏ အကြံ အစီ
အောင်မြင်စေရန် တဆင့်ထက် တဆင့် ကြောက်မက် ဘွယ် ရာ
ကောင်းသော ကြီးကျယ်သော လှိုင်းတံပိုးကြီးများကို ဆက်ကာ
ဆက်ကာဖြစ်၍ နေစေ၏။ သဘောနှစ်စင်းမှာလည်း ပိုမိုဖြင်းထန်
၍လာသော လှိုင်းလုံးကြီးများနှင့် မုန်တိုင်းတို့၏ အကြား၌
လှိုင်းအမြင့်တွင် မိုးသို့ ပျံတက်ဘိ သကဲ့သို့၎င်း၊ လှိုင်းအောက်
အရောက်တွင် လိုက်ခေါင်းကြီးများ အတွင်းသို့ ရောက် သွား ဘိ
သကဲ့သို့၎င်း၊ လူသားတို့အဖို့ ကြောက် လန့် ခြင်း ဖြင့် အသက်
ပျောက်သွားလောက်အောင် ဖန်တီးကြလေ၏။

ဤ အဖြစ်ထဲမှပင် လှိုင်းအထက်သို့ ရောက်သည့်အခါ၌၎င်း၊
လှိုင်းအောက်သို့ ရောက်သည့်အခါ၌၎င်း၊ သက်မဲ့ ဖြစ်သော
ရေဇလာသည် အရှင်နှစ်ဆူကို ပူဇော်နေသည့်အလား၊ မြသား၊
ငွေရောင် အဆင်းကိုဆောင်သော ရေတံခွန်၊ ရေထီး၊ ရေပန်းခိုင်၊
ရေပန်းပွင့်၊ ရေပန်းမှာ တို့ ဖြင့် လှုပ်တင်တယ်၊ ဆန်းကြယ်စွာ
ဖြစ်ပေါ်၍ နေလေ၏။

ကုန်သည် ညီနောင်နှင့် သဘောသားတို့ကား ကြောက်ရွံ့
တုန်လှုပ်ခြင်း၊ အလျင်းမရှိ၊ ပကတိ တည်ငြိမ်စွာဖြင့် အရှင် နှစ်ဆူ
တို့ကို ရိုသေစွာ ရှိခိုးလျက်....

“ဗုဒ္ဓေါမေ တိဏ္ဏကန္တာရော၊
လောကဟိတော ဂမနံ ဟောတု။
ဓမ္မောမေ တိဏ္ဏ ကန္တာရော၊
လောကဟိတော ဂမနံ ဟောတု။
သံသောမေ တိဏ္ဏ ကန္တာရော၊
အနုတ္တရေ ပုညဓေတော၊ ဂမနံ ဟောတု။ ။
ဟူ၍ သစ္စာပြုကြလေ၏။

ထိုအခါ မုန်တိုင်းထန်၍ လှိုင်းတံပိုး အဟုန်ပြင်းပြနေသော
အလုံးစုံသော ရေဇလာသည် အဝေရာ ရန်မသန်းတော့ဘဲ ငွေ
သင်ဖြူး၊ ရွှေသင်ဖြူး၊ မြသင်ဖြူးတို့ကို ပြန်ပြုစွာ ခင်းထားဘိ
သကဲ့သို့ သာယာ တည်ငြိမ်သော ရေမျက်နှာပြင်အဖြစ်သို့ ရောက်
ရှိ သွားလေသတည်း။

မှတ်ချက်။ ။ ရေကြောင်း သွားလာ သူတို့သည် လေပြင်း
မုန်တိုင်း၊ လှိုင်းတံပိုး၊ ဘေးအန္တရာယ်တို့နှင့်

မကြုံတွေ့မိသော်၎င်း၊ ကြုံတွေ့ခိုက်သော်၎င်း၊
 ရတနာမြတ်သုံးပါးတို့ကို အာရုံပြု၍ အထက်
 ပါ ဂါထာတော်ကို ရှုတ်ဖတ်သရဇ္ဈာယ်ပါက
 ဘေးဥပါဒ်ကင်းပျောက်၍ လိုရာ ခရီးသို့
 ရောက်စေနိုင်သော တန်ခိုးသတ္တိထူး တို့ဖြင့်
 ပြည့်စုံသော ဂါထာဖြစ်လေသည်။ ကျက်
 မှတ်ထားကြပါကုန်။

နဂါးမင်း သုံးဦးတို့သည် မိမိတို့၏ တန်ခိုးရှိသမျှ၊ အစွမ်း
 ကုန် ခြောက်လှန့်ခြင်းတို့ဖြင့် မိမိတို့ အကြံအစီ မအောင်မြင်လေ
 သော်၊ ဝိရူပက္ခ နဂါးမင်းသည် ရတနာ ခုနစ်ပါးဖြင့် ပြီးသော
 ကြီးစွာသောသင်္ဘောကြီးကို ဖန်ဆင်း၍ သိကြားမင်းအသွင်ကဲ့သို့
 များစွာသော ပရိသတ်တို့ ခြံရံလျက် ကုန်သည် ညီနောင်တို့
 အား ရင်းနှီးစွာ တွေ့ဆုံ၍ ဤသို့ပြောကြားလေ၏။

“အချင်း ကံပါရမီ ထူးလှသော သင်္ဘော သူကြီး နှစ်ဦးတို့၊
 ကျွန်ုပ်တို့နေရာ အလွန်ဆန်းကျယ် သာယာ ရှုချင်စဖွယ် အဖြာ
 ဖြာနှင့် ပြည့်စုံသော ဘာသာတို့ ပြည့်စုံ ခုနစ်ရက်မျှ လိုက်ခဲ့ကြ
 ပါ။ သင်တို့၏ သင်္ဘောများနှင့် တကွ ဆောင်ယူပါမည်။ ကျွန်ုပ်
 နှင့် တကွ အဆွေအမျိုးအပေါင်းတို့သည် တန်ခိုးတော်ကြီးမားလှ
 သော ဤ ဘုရားရှင် ကိုယ်စားတော် နှစ်ဆူတို့ကို ခုနစ်ရက်တာမျှ
 ကိုးကွယ် ပူဇော်ပါရစေ”ဟု အနူးအညွတ် ပြောဆို တောင်းပန်
 လေ၏။

ကုန်သည်ညီနောင်တို့သည် ဤသို့တိုင်ပင် ကြကုန်၏။ ငါ တို့
 အား သူတို့နေရာသို့ မရောက်မီကပင် အရှင်နှစ်ဆူကို အပြီးအပိုင်

ကိုးကွယ်လိုသဖြင့် ကြီးစွာသောမုန့်တိုင်း လှိုင်း တံပိုး တို့ဖြင့်
 ခြောက်လှန့်ကြလေသည်။ သူတို့စကားကို ယုံစား၍ နဂါး
 ပြည်သို့ လိုက်မိလေသော် အရှင်နှစ်ဆူကို ဆုံးရှုံး ရမည့် မြင့်
 ငါတို့သည်လည်း နေရပ်သို့ ပြန်လည်ရောက်တော့မည် မထင်ဟု
 ယူဆကြ၍ “အရှင်နဂါးမင်း၊ ကျွန်ုပ်တို့လူသား ကုန်သည်များ
 မှာ ရောင်းဝယ်ခြင်းစသော ကိစ္စများစွာရှိ၍ နဂါး ပြည် သို့
 မလိုက်လိုပါ” ဟု ငြင်းဆန်ကြလေ၏။

ထိုအခါ နဂါးမင်းသည် “အချင်းညီနောင်တို့၊ ငါတို့နဂါး
 ပြည်သို့ မလိုက်လိုသော် ဤအရပ်၌ပင် ခုနစ်ရက် ဆိုင်းငံ့ပါ။
 ငါတို့သည် ဤအရပ်၌ပင် အရှင်နှစ်ဆူတို့ကို ပူဇော်ပါရစေ” ဟု
 ထပ်လောင်း တောင်းပန်ပြန်လေ၏။ ညီနောင် တို့သည် လည်း
 နဂါးပြည်သို့ မလိုက်ရလျှင်ပင် နှစ်သိမ့် ကျေနပ် လှပြီဖြစ်၍
 ခုနစ်ရက်မျှ ဆိုင်းငံ့ပါအံ့ဟု ခွင့်ပြုလိုက်လေ၏။

ထို့နောက် ဆဗျာပုတ္တ နဂါးမင်းနှင့် ကဏှာ ဂေါတမနဂါး
 မင်းနှစ်ယောက်တို့ကလည်း မိမိတို့နရာသို့ ခုနစ်ရက်မျှစီ လိုက်
 ပါ အပူဇော်ခံရန် တောင်းပန်ကြပြန်၏။ ကုန်သည် ညီနောင် တို့
 သည် အားလုံးသော နဂါးမင်းတို့၏ ကျေနပ် နှစ်သိမ့်မှု ဖြစ်ကြ
 စေရန် မည်သို့ နေရာကိုမျှ မလိုက်ပဲ သမုဒ္ဒရာအလယ်၌ ဆိုင်းငံ့
 ပါအံ့။ သမုဒ္ဒရာအလယ်၌သာ ပူဇော်ကြပါလေဟုဆို၏။ ထိုအခါ
 သုံးဦးသော နဂါးတို့သည်လည်း ဤမျှ ပူဇော် ရသည် ကိုပင်၊
 ကျေနပ်ဝမ်းမြောက်ကြလေကုန်၏။

ထိုအချိန်၌ မဏိမေခလာ နတ်သွီးသည် ကျွန်းငယ် လေးခု
 တို့ကို လျင်မြန်စွာ ဖန်ဆင်းလေ၏။ သာယာ တင့်တယ် သော
 ဆိပ်ကမ်း၊ အေးမြကြည်လင်သောရေ အယဉ်၊ ပုလဲဥ-ပုလဲစုံတို့

ရုပ်ရှင်တော်မြတ်နှစ်ဆူ၏ ဖြစ်စဉ်တော်များ ၃၃

နှင့်တူသော၊ သဲသောင်ပြင်၊ ဥယျာဉ် ပန်းမခလံစသော များစွာ
သော တင့်တယ်လျောက်ပတ်သည့် နေရာထိုင်ခင်းစသည်တို့ကို
လည်း ဖန်ဆင်းလေ၏။

ထိုအခြင်းအရာကို ဝိရူပက္ခ နဂါးမင်း မြင်လေသော် အလွန်
စမ်းမြောက်သည် ဖြစ်၍ မဏိမေခလာ နတ်သို့ ဖန်ဆင်း ထား
သော၊ တခုသော ကျွန်းငယ်၏ အလယ်၌ ဘုရားနတ်ဆင့် ရှိသော
ဝေဇယန္တာ ပြဿာဒိကို လျင်မြန်စွာ ဖန်ဆင်းလေ၏။ ထိုပြဿာဒိ
အလယ်၌ ရတနာညောင်စောင်းကိုခင်း၍ ထိုညောင်စောင်း၏
အလယ်၌ ပတ္တမြား ပလ္လင်ကို ခင်းလေ၏။ ထိုပလ္လင် အထက်၌
အင်းပျဉ်ကိုခင်း၍ အင်းပျဉ်ထက်၌ ရတနာမျိုးစုံဖြင့် ခင်းလျက်
ကိုယ်စားတော်မြတ် ရုပ်ရှင်တော်နှစ်ဆူကိုပူဇော်လေ၏။ အားမရ
သော ရှိခိုးခြင်းဖြင့် အကြိမ်ကြိမ် ဦးနှိမ်ချ၍ ရှိခိုးပူဇော်လေ၏။

ဝိရူပက္ခနဂါးမင်း၏ စေတနာ ဇောမနသိသည် ဤမျှပူဇော်
ခြင်းတို့ဖြင့် မရပ်တန့်နိုင်သေးဘဲ ဖြူစင်သောပုလဲတို့ဖြင့် စီချယ်
အပ်သော ရွှေကုန်ရှက် ငွေကုန်ရှက် ရွှေကြာ ယပ် ငွေကြာ
ယပ် ရွှေညောင်ရှက် ငွေညောင်ရှက် ရွှေဆည်းလည်း ငွေဆည်း
လည်းတို့ဖြင့်၎င်း ရတနာဆောင်စုံတို့ဖြင့် ပြီးသော၊ ထီးဖြူ တို့ဖြင့်
၎င်း ရွှေပေါက်ပေါက် ငွေပေါက်ပေါက်၊ ရွှေပန်းခိုင် ငွေပန်း
ခိုင်၊ ရွှေတံခွန် ငွေတံခွန်၊ ရွှေထီး ငွေထီး၊ ရွှေတန်ဆောင် တိုင်
ငွေတန်ဆောင်တိုင်၊ ရွှေပြဿာဒိ ငွေပြဿာဒိ၊ ပတ္တမြားပြဿာဒိတို့
ဖြင့်၎င်း၊ အထူးထူးသော လူဘွယ်ဝတ္ထုတို့ကို လူဒါန်း၍ များစွာ
သော နဂါးအဆူအမျိုး၊ အပေါင်းတို့နှင့် ခုနစ်ရက်တိုင်တိုင်
ပူဇော်ခြင်းကို ပြုကြလေ၏။

ဆဗျာပုတ္တ နဂါးမင်းနှင့် ကာဏဂေါတမ နဂါး မင်း တို့ သည်လည်း ဝိရူပိက္ခ နဂါးမင်းနည်းတူ မဏိမေခလာ နတ်သွီးဖန် ဆင်းအပ်သော ကျန်းငယ် တခုစီတို့၌ မိ မိ တို့ အဆွေ အမျိုး အပေါင်းနှင့်တကွ အံ့ဘယ်ဘုန်း များစွာသော လူဒါန်းမမျိုးစုံ တို့ဖြင့် ခုနစ်ရက်စီ ပူဇော်ကြလေကုန်၏။

ဘုရားရှင်၏ မေ့တော်ကို ကိုးကွယ်ရာရရှိပြီး ဖြစ်သော ဧရာ ပုတ္တ နဂါးမင်း သည် လည်း လာ ရောက် ပူဇော် ၏။ မဏိ မေခလာ နတ်သွီးသည်လည်း နဂါးမင်းတို့ နည်းတူ အထူး ထူး သော ပူဇော်မှုတို့ဖြင့် ခုနစ်ရက် တိုင်တိုင် ပူဇော်လေ၏။

ဤသို့နဂါးမင်း သုံးယောက်နှင့် မဏိမေခလာ နတ်သွီးတို့၏ ပူဇော်ခြင်းတို့ကို လေးသတ္တာဟ ဟု ဆိုအပ်သော ခုနစ်ရက်လေး လီအညီအမျှ ခွင့်ပြုပြီးသော် အရှင်နှစ်ဆူကို သဘောသို့ ပြန်လည် ပင့်ဆောင်၍ နဂါးမင်းများနှင့် နတ်သွီးအား ပန်ကြားပြီးလျှင် ထိုအရပ်မှ သဘောလွင့်ကြလေကုန်၏။ လမ်းခရီး တလျှောက် တွင်လည်း အရှင်နှစ်ဆူကို ပူဇော်လိုသဖြင့် အဆီးအတားတို့နှင့် တွေ့ကြုံလင့်ကစား အရှင်မြတ်နှစ်ဆူ၏ တန်ခိုးတေဇော်၊ အာနန္ဒာ တော်တော်ကြောင့် ဘေးမခ ရန်မသန်းပဲ မိမိတို့၏ ဒေသ ဖြစ် သော အဓိပစ္စယမြို့သို့ ကောင်းမွန်စွာ ဆိုက် ရောက် ကြလေ သတည်း။

မှတ်ချက်။ ။ အဓိပစ္စယမြို့ကား ယခုအခါ ‘သံလျင်’ သို့ မဟုတ် ‘တညင်’ မြို့ကို ခေါ်ဆိုသည်။ ကုန် သည်ညီနောင်အဇ္ဇိက ဘလ္လိက တို့ ကား တညင်မြို့သားတို့ ပေတည်း။

ပိဿနိုးနတ်ရုပ်နှင့်-တန်ခိုးဖြိုခွဲခြင်း

ညီနောင်နှစ်ယောက်တို့သည် မိမိတို့၏မြို့သို့ ရောက် ကြလေလျှင် အရှင်နှစ်ဆူကို သင်္ဘောမှမြို့သို့ ပင့်ဆောင်ရာ၌ များစွာသော တူရိယာတို့နှင့် တကွ ရွှေထီးတော်၊ ရွှေတံခွန်၊ မလေးဖွား၊ ကုက္ကား၊ ကြက်လျှာတို့ဖြင့် ပူဇော်ခြင်း၊ ရာဇမတ် သဲဖြူခင်း ကျင်းလျက် ကြာသွတ်အိုး ရေပြည့်အိုးတို့ဖြင့် ပူဇော်ခြင်း၊ ပန်းနံ့သာ အထုံအသင်း၊ နံ့လာပျောင်း၊ နံ့သာမှုံ တို့ဖြင့် ပူဇော်ခြင်းစသော၊ ပူဇော်မှု အမျိုးမျိုးတို့ကို ပြုလေ၏။

ထိုမှတစ်ပါး အဓိပတိပုဂ္ဂိုလ်ပြည့်ရှင် ဘုရင်မင်းမြတ်အား ကိုယ်စားတော်မြတ် နှစ်ဆူ၏ ဖြစ်စဉ်တော်များကို လျှောက်ထားရာ၊ နှစ်သိမ့်တော်မူသဖြင့် ဘုရင်မင်းမြတ်စီးတော်မူသော၊ ရတနာဆင်ဖြူနှစ်စီးကို တင်တယ်စွာဆင်ယင်ပြီးလျှင် တဆူစီတင်ဆောင်၍ အထူးတလည် စီမံအပ်သော မင်္ဂလာ မဏ္ဍပ်တော်၏ အလယ်ရှိ ထီးဖြူမိုးသည် ရာဇပလ္လင်နှစ်ခုထက်သို့ ပင့်ဆောင်ကြလေကုန်၏။

ထိုအခါဝယ် ပိဿနိုးနတ် ကိုးကွယ်မှု အယူရှိကြကုန်သော သူတို့သည် ဤသို့ဆိုကြကုန်၏။ “ဤရာဇပလ္လင် ထီးဖြူ တို့ဖြင့် ခင်းကျင်းအပ်သော နေရာသည် ပိဿနိုးနတ်မင်း၏ နေရာသာ ဖြစ်၏။ ယခုမှရောက်ရှိလာသော ဤအရုပ်နှစ်ခုကို ပလ္လင်တော်၌ ထားခြင်း၊ ထီးဖြူဆောင်းခြင်းငှာ မထိုက်၊ မြန်စွာ ဖယ်ရှားကြလော့” ဟု ဆိုကြကုန်၏။

အဇ္ဇိက-ဘလ္လိကတို့ကလည်း “အချင်းတို့၊ မြတ်စွာဘုရား၏ ကိုယ်စားတော်ဖြစ်သော ဤရုပ်ရှင်တော်မြတ်၊ ရုပ် လှ နှစ်ဆူ

သည် လူနတ်နိဗ္ဗာန်၊ သုံးတန်သော ချမ်းသာကို ပေးစွမ်းနိုင်၏။ အတိုင်းမသိ တန်ခိုးတေဇော် အာနုဘော်တို့ဖြင့်လည်း ကြီး မြတ် တော် မူပေ၏။ ပိဿနိုးနတ်ရုပ်နှင့် မည်သို့မျှ မနှိုင်းယှဉ်သင့်ပေ” ဟု ဆို၏။

ထိုအခါ ပိဿနိုးနတ် ကိုးကွယ်သူတို့က အပြိုင် အဆိုင်ဖြင့် ပိဿနိုးနတ်ရုပ်ကို အသီးသီး ချီးမွမ်းပြောဆိုကြကုန်၏။ မိမိ တို့၏ အသင်းအပင်းမျှားကိုလည်း ချီးမွမ်းပြောဆို ကြစေကုန်၏။ ထိုသို့ ဖြစ်လတ်သော် အဇ္ဇိက-ဘလ္လိက အမျှူးရို့သော သဘောသား တထောင်တို့နှင့်တကွ ဆွေမျိုးအပေါင်းတို့သည် မခံ မရပ် နိုင် သဖြင့် အုတ်အုတ်ကျက်ကျက် ဖြစ်ကြကုန်၏။

ယင်းသို့ တိုင်းပြည်တွင် အုတ်အုတ်ကျက်ကျက် ဖြစ်သည်ကို အဓိပစ္စယ ပြည်ရှင် ဘုရင်မင်းမြတ် သိလေသော် နှစ်ဦးနှစ်ဘက် သောပရိသတ်တို့အား ဤသို့မိန့်ကြားတော်မူ၏။ “အားလုံးသော ပရိသတ်အပေါင်းတို့၊ ပဿ၊ မ ရိုး၊ တံပိုး၊ ဒုမင်းစသော တူရိ ယာအမျိုးမျိုးတို့ကို တီးမှုတ်ခြင်း ပြုကြကုန်လော့။ သင်တို့ ကိုး ကွယ်သော အရုပ်သည် ထင်ရှားစွာ တန်ခိုးအာနုဘော် ပြုသနိုင် သည်ဖြစ်အံ့၊ ပြုသသော အရုပ်ကိုသာလျှင် ကိုးကွယ်မည်” ဟုမိန့် တော်မူ၏။

ဤတွင်ပိဿနိုးနတ်ရုပ် ကိုးကွယ်သူတို့သည် ဝမ်းမြောက်ဝမ်း သာဖြင့် မိမိတို့ကိုးကွယ်သော ပိဿနိုးအရုပ် တန်ခိုး ပြုသ စေ ခြင်းငှာ ခေါင်းဆောင် ဆရာကြီးတို့က စကားအရာဝါစာသိလိဋ္ဌ တို့ဖြင့်၎င်း၊ သံတိုသံရှည်၊ နိမ့် ချို မြင့်ချို၊ တေး ဂီ တများ ကျူး သိ၍၎င်း အမွှေးနံ့ သာတိုင်တို့ဖြင့် ဝှေ့ကာ ရမ်းကား ပြု၍၎င်း

ရုပ်ရှင်တော်မြတ်နှစ်ဆူ၏ ဖြစ်စဉ်တော်များ ၃၇

အထူးတလည် ပူဇော်ပသမှုတို့ကို ပြုကြကုန်၏။ သူတို့၏ဘက်တော် သူ၊ လုံမပျိုကလေးများကလည်း နတ်မင်းရွှင်ပျစေရန် ရွှေချီထိုး ငွေချီထိုးစသည့် လှပသော ဝတ်စားတန်းဆာတို့ကို ဆင်ယင်၍ သာယာသော ဂီတသံစဉ်တို့ကို ကျူးရင့်လျက်ဝဲကာဝဲကာ ၊ လှန့် ကာ လှန့်ကာ၊ နှဲ့ ပျောင်း ညက်ညောသော ပူဇော်ဟန်၊ ကကြိုး ကကွက်ဖြစ်သည့် ဘာရုနတ္တရံ အကမျိုး၊ ညောင် ရှက် လေ ချီ အကမျိုးစသော များစွာသော ကမျိုး၊ သီမျိုး၊ ကီးမှတ်မျိုးတို့ ဖြင့်တန်ခိုးပြတော်မူရန် တောင်းပန်ကြလေ၏။ မည်သို့ပင်ပူဇော် ပံသ တောင်းပန်ငြားလည်း ပိဿနိုး နတ်ရုပ်ကားတစုံတရာအံ့ဩ ဘွယ်တခုမျှ မဖြစ်ပေဘဲ မတုန်မလှုပ် ငုတ်တုတ်သာတည်း။

ထိုသို့ပိဿနိုးနတ်ရုပ် တန်ခိုးမပြလေသော် အဓိပစ္စယ ပြည့် ရှင် ဘုရင်မင်းမြတ်သည် ပိဿနိုးနတ်ရုပ် ကိုးကွယ် သူတို့အား ၎င်းတို့၏အစီအရင်များကို ရပ်တန့်စေ၍ အဇ္ဇိက ဘလ္လိက ကုန်သည်ညီနောင်တို့အား “အသင်တို့ ကိုယ်စားတော်နှစ်ဆူ ၏ တန်ခိုးတော်ကို ပြပါလော့” ဟု ဆို၏။

ကုန်သည်ညီနောင်တို့သည် ရဲရင့်တည်ငြိမ် ဝမ်းမြောက်သော စိတ်ဖြင့် “ဘုရင်မင်းမြတ်ကြီးဘုရား စောင့်စား ဖူးမြော်တော် မူပါလော့၊ ကိုယ်စားတော်နှစ်ဆူ၏ အံ့ဩ၍ မကုန်နိုင် သော တန်ခိုးတော် အနန္တတို့ကို ယခုပင်လျှင် မျက်ဝါးထင် ထင် ဖူးမြင်ရပါအံ့ ဘုရား” ဟု လျှောက်တင်ပြီးလျှင် အရှင်နှစ်ဆူအား ရိုသေစွာ ရှိခိုးလျက် သရဏဂုဏ်သုံးပါးကို ခံယူဆောက်တည်ကြ လေ၏။ ထို့နောက် အရှင်နှစ်ဆူတို့အား ဤသို့လျှောက် ထား လေ၏။

ရှင်ပင်ဘုန်းမြင့်-ရှင်ပင်ဘုန်းပွင့်

“အစိန္တေယျ၊ အစိန္တေယျ၊ အပ္ပမေယျ၊ သေဋ္ဌ ဇေဋ္ဌ၊
 အတုလ ပရမံ၊ အရဟံ ဘဂဝါ၊ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓ၊ အနုတ္တရ
 မာရဇိ၊ တိလောကန္တဂ္ဂ၊ သယမ္ဘူဘဝိဿရ၊ ဤသို့စသား
 အသင်္ချေယျ၊ နာမံတံဆိပ်၊ ဂုဏ်ဝိသိဋ္ဌဖြင့်၊ ဇမ္ဗူထိပ်မှတက်
 ရှိ ဘဝင်တိုင်အောင် ကြေငြာလျက် ကာမရူပ အရူပဟု
 သြကာသသုံးရပ် လောကဓာတ်၌ အမြတ်ထက် အမြတ်၊
 သမိုက်အပ်သော လူနတ်ဗြဟ္မာ၊ မဟာကဝိန်၊ သုခမိန်တို့
 သည် ပညိန္ဒြေရှိတိုင် ဖြင့် ခြားပိုင်း တွက်ကျုံး၍ မဆုံး
 မကုန်နိုင်အောင် မကြံစီနိုင်၊ မအံ့သြနိုင်၊ ပြည့်လှိုင်ထေ
 ပြား များပြားကျယ်ဝန်းသော ကျေးဇူးတော်အစုံ ဂုဏ်
 အပေါင်းတို့နှင့် ပြည့်စုံတော်မူသဖြင့် လူနတ် ဗြဟ္မာ
 သတ္တဝါ အပေါင်းတို့ထက် မြတ်တော်မူသော၊ အလုံးစုံ
 သော တရားတို့ကို သိတော်မူသော၊ မိုက်မြေးမကုန်သေး
 သော သတ္တဝါ အနန္တတို့ကို သနားတော်မူသော သုံးလူ
 ထွဋ်ထား ကိုယ်တော်မြတ်ဘုရား၏ ကိုယ်စားတော်နှစ်ဆူ
 ဖြစ်တော်မူသော ရှင်ပင်ဘုန်းမြင့်-ရှင်ပင်ဘုန်းပွင့် အရှင်
 မြတ်တို့ ဘုရား....။

အရှင်မြတ်တို့နှင့်တကွ တရားတော် မြတ်အပေါင်း၊
 သံဃာတော်မြတ်အပေါင်းတို့ သည် တပည့်တော်များ၏
 ကိုးကွယ်ရာ ဖြစ်တော်မူပါဘုရား-။

အရှင်မြတ်ဘုရားသည် လူနတ် ဗြဟ္မာတို့၏ အကျိုး
 ကို အလိုရှိသည်ဖြစ်၍ ဆယ်ပါးသော ပါရမီတော်တို့ကို
 ဖြည့်ကျင့်တော် မူစဉ် ကပင် ဦးခေါင်းတော်ကို ၎င်း၊
 နှစ်လုံးတော်ကို ၎င်း၊ မျက်စိတော်ကို ၎င်း၊ လျှာ တော်

ရုပ်ရှင်တော်မြတ်နှစ်ဆူ၏ ဖြစ်စဉ်တော်များ ၃၉

ကို၎င်း၊ အသွေးတော်ကို၎င်း၊ အသားတော်ကို ၎င်း၊ ပေး
လှူ၍ ဘုရားဖြစ်ကြောင်း သမ္ဘာရ အဆောက်အဦးတို့ကို
ဖြည့်ကျင့် ဆီးပူးတော်မူ၍ ဘုသုံးပါးတွင် တုဘက် ထင်
ရှား ဂုဏ်ကိုးပါးနှင့် ဘုရားအဖြစ်သို့ ရောက် တော် မူခဲ့
ပါ၏။ အရှင်မြတ်နှစ်ဆူတို့သည် ထိုဆို့ အပ်ခဲ့ ပြီးသော
ဂုဏ်အပေါင်းနှင့် ပြည့်စုံတော်မူသော ဘုရားရှင်၏ကိုယ်
စားတော်အစစ် အမှန်ပင် ဖြစ်တော်မူ၍ ဖြင့် အ တိုင်း
မသိသော တန်ခိုးတော်နှင့် ပြည့်စုံတော် မူမိ၏။ ရှိခိုး
ပူဇော်ခြင်းငှာ ထိုက်တော်မူပါပေ၏။

အေးမြချမ်းသာ၍ ဘေးမရှိသော၊ နိဗ္ဗာ န် သို့၊ ပို့
ဆောင်တော်မူတတ်သော၊ ကိုယ်စားတော်စားနှစ်ဆူကို
ကဲ့ရဲ့ခြင်းငှာ မထိုက်လေကုန်၊ ဤစကားတို့ သည် မှန်
ပါ၏။ ဤသို့မှန်သောစကားတို့ကို ဆိုရခြင်း ကြောင့်
အရှင်မြတ်နှစ်ဆူသည် အံ့ဩ၍ မကုန်နိုင်သော၊ တန် ခိုး
ပြာဋိဟာတို့ကို ပြုတော်မူပါစေသတည်း။ ယုံကြည်ခြင်း
မရှိသေးသောသူတို့၏ နှလုံးသားကို ယုံကြည်ခြင်း နှင့်
တကွ၊ ချမ်းမြေ့ခြင်းကို ပြုတော်မူပါစေ သတည်း....”

ဤသို့ကုန်သည်ညီနောင် နှစ်ဦးတို့ သည် မှန်ကန်သောစကား
တို့ဖြင့် သစ္စာဆိုကြလေ၏။ ကိုယ်စား တော် မြတ် နှစ်ဆူ တို့
လည်း ဦးခေါင်းတော်၊ ကိုယ်တော်၊ ခြေထောက်တော်တို့ကို
လှုပ်ရှားတော်မူ၍ ကောင်းကင်သို့ တက်ကာ၊ သက် တော်ထင်
ရှား ဘုရားရှင်အလားကဲ့သို့ အလုံးစုံသော လက္ခဏာကြီးငယ်၊
အသွယ်သွယ်တို့ဖြင့် အလွန်တင့်တယ်လှစွာသော ရူ ပ က ဝ ယ

တော်ကို ဆောင်တော်မူ၍ ခြောက်ရောင်ခြည် ကွန်မြူးလျက် ထိုမှ ဤမှ စကြန်ကြတော်မူပြီးနောက် ထက်ဝယ် ဖွဲ့ခွေ၊ ကောင်းကင်တွင် တည်နေတော်မူလေ၏။

ထိုစဉ် အရောင်မျိုးစုံ ယှက်သန်း၍ နေသော အသွယ်အသွယ် သော မရောင်ခြည်တော်တို့ သည် အဆုပ်အဆုပ်၊ အဆိုင်အဆိုင်၊ အခိုင်အခိုင်၊ အပြိုင် အပြိုင်ဖြစ်ပေါ်ပြီး ကိုယ်ခတ်တို့မှ အထက်ရပ် ပတ်ဝန်းကျင် ပျံ့နှံ့လျက်ရှိလေ၏။ အာကာသ တခွင်လုံး တွင်ကား အမျိုးမျိုး၊ အဖုံဖုံ၊ ပြောင်းလဲ၍နေသော ရောင်ခြည်တော်တို့၏ သတ္တိဖြင့် ဆေးကောင်စုံ ပြောင်းလဲ ချယ်မှူး၍ နေသည့်အလား အထူးထူး အပြားပြား ကွန်မြူးဖြစ်ပေါ်၍ နေလေရာ အရှင်နှစ်ပါးတို့ ကို ဖူးမြင်ရသူ အပေါင်းတို့ သည် အထူးဘဝင်ကြည်နူးကြလျက် ရှင်မြူးတက်ကြွ၊ အား ရ ဝမ်း သာ၊ မကြုံစဘူးကြုံရလေသည် တကား၊ မမြင်စဘူး မြင်ရလေ သည် တကား ဟု ကြက်သီးမွေးညှင်းထကာ၊ အကြိမ်ကြိမ် ဦးနှိုမ်ချ၍ မရောင်ရဲနိုင်အောင် ရှိကြလေ၏။

များစွာသော လူအပေါင်းတို့၏ သံပြိုင်ဟစ်ကြွေး၊ ကောင်းချီးပေးကြသော အသံတို့ သည် ၎င်း၊ နတ်ဗြဟ္မာအပေါင်းတို့၏ သာဓုအနုမောဒနာ ပြုကြသော အသံတို့ သည် ၎င်း ပူဇော်မှုပြုကြသော လူတို့၏ တူရိယာသံ၊ နတ်ဗြဟ္မာတို့၏ တူရိယာသံတို့ သည် ၎င်း၊ မဟာပထဝီမြေကြီး ထုံဟီးလောက်အောင် ရှိလေ၏။ နတ်ပန်းရန် တို့ သည်လည်း သင်းပြန်ကြိုင်လျှင်၍ နေလေ၏။

ရုပ်ရှင်တော်မြတ်နှစ်ဆူ၏ ဖြစ်စဉ်တော်များ ၄၁

မဟိန္ဒ ဒေသစက္က စာတမ်း ကျမ်းကြီး၌

စတု မဟာရာဇိကာ ဒေဝါ၊ တာဝတိံသာစ၊
ယာမာ တုသိတာစ၊အညေဒေဝါ၊ နိမ္မာနရတိ
ဝါသိနော၊ ပရနိမ္မိတ ဝဿဝတ္တိ၊ ယေဗြဟ္မာ၊
ပန္နရသိကာ အာနန္ဒန္တိ၊ တာနိပမုဒိတာနိ ဟုတုာ
နိသောသံ အကရိံသု၊ တေဒိဗ္ဗမန္တာ ဝရပုပ္ဖ၊
ပဒုမံ ပါရိ ဆတ္တကံ၊ ဒိသောဒိသံ ဝိကရိံသု၊
နဘာဝလာ ဂတာ၊ မရူ သဗ္ဗေဒေဝါ၊ သမာ ဂတိာ၊
ဗုဒ္ဓရူပံ၊ သမ္ပူဇယန္တိ။

ဒေဗုဒ္ဓရူပါ၊ နှစ်ဆူသော ဘုရားရှင်တို့သည်၊ တဒါ၊ တန်ခိုး
ပြာဋိဟာ ပြတော်မူသော ထိုအခါ၌၊ စတုမဟာရာဇိကာဒေဝါ၊
စတုမဟာရာဇ် ဘု၌ နေကုန်သော နတ်တို့သည်၎င်း။ တာဝတိံ
သာဒေဝါ၊ တာဝတိံသာ နတ်တို့သည်၎င်း။ ယာမာစ၊ ယာမာ
နတ်တို့သည်၎င်း၊ တုသိတာစ၊ တုသိတာနတ်တို့သည်၎င်း။ အညေ၊
တပါးကုန်သော၊ နိမ္မာနရတိ ဝါသိနော၊ နိမ္မာနရတိ နတ်ပြည်၌နေ
ကုန်သော နတ်တို့သည်၎င်း၊ ပရနိမ္မိတ ဝဿဝတ္တိဒေဝါစ၊ ပရ
နိမ္မိတဝဿဝတ္တိဘု၌ နေကုန်သော နတ်တို့သည်၎င်း၊ ပန္နရသိ
ကာ၊ ဗြဟ္မာတဆယ် ငါးဘု၌နေကုန်သော၊ ယေဗြဟ္မာစ၊ အကြင်
ဗြဟ္မာတို့သည်၎င်း။ အတ္ထိသန္တိကြကုန်၏။ တေစဗြဟ္မာ၊ ထိုဗြဟ္မာ
တို့သည်၊ အာနန္ဒန္တိ၊ နှစ်သက်ကြကုန်၏။ ပမော ဒိ တာ၊ ဝမ်း
မြောက်ကုန်သည်၊ ဟုတုာ၊ ဖြစ်ကုန်၍။ နိသောသံ၊ အုတ် အုတ်

၄၂ ရှင်ပင်ဘုန်းမြင့်-ရှင်ပင်ဘုန်းပွင့်

ကျက်ကျက်ဖြစ်သောကြေးကြော်သံကို၊ အကရိံ သု၊ ပြုကြကုန်၏။
နဘာ ဝလဂတာ၊ ကောင်းကင်ပြင်၌ နေကုန်သော၊ မရူနတ်
တို့သည်၊ ဒိဗ္ဗံ၊ နတ်၌ဖြစ်သော၊ မန္ဒာဝရ ပုပ္ဖံ၊ မန္ဒာဝရ ပန်း
ကို၎င်း။ ပဒုမံ၊ ပဒုမ္မာပန်းကို၎င်း။ ပါရိဆတ္တကံ၊ ပင်လယ် ကသစ်
ပန်းကို၎င်း။ ဒိသောဒိသံ၊ အထက် အောက် ဟု ဆို အပ်သော
အရပ်၌။ ဝိကရိံ သု၊ ကြဲမြောက်ကြလေကုန်၏။ သဗ္ဗေဒေဝါ၊
အလုံးစုံသော နတ်အပေါင်းတို့သည်၊ သမာဂဟိံ၊ အညီအညွတ်
လာကုန်၍ ဒေဗဒရူပံ၊ ဘုရားကိုယ်စား ရှုပ်ရှင်တော် နှစ်ပါးကို
သမ္ပူဇယန္တိ၊ ကောင်းစွာ ပူဇော်ကြလေကုန်၏။

ထိုသို့အံ့ချီး၍ မကုန်နိုင်သော၊ တန်ခိုးတော်အစုံအစုံတို့ကို အဓိ
ပစ္စယမင်း မျက်မြင်ကိုယ်တွေ ဖူးမြင်ရလေသော် ဖရဏာ ပီတိ
ဂွမ်းဆီထိသို့ အကြိမ်ကြိမ် ဦးနှိုင်းချလျက်-

“အဇ္ဇတဂ္ဂေ ပါဏုပေတံ၊ ဗုဒ္ဓံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ။
အဇ္ဇတဂ္ဂေ ပါဏုပေတံ၊ ဓမ္မံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ။
အဇ္ဇတဂ္ဂေ ပါဏုပေတံ၊ သံဃာံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ။”

ဟု ကြိမ်ဖန် များ စွာ၊ ကျူးရင့်သရဏ္ဍာယ်လျက် အ သက်
ထက်ဆုံး သရဏဂုံ တည်ခြင်းအဖြစ်သို့ ရောက်လေ သတည်း။

(ဤကဲ့သို့ ကိုယ်စားတော် နှစ်ဆူတို့သည် ကောင်း
ကင်၌ တန်ခိုး ပြာဋိ ဟာ ပြတော်မူကြောင်းကို သိဟိုဋ်
ရာဇပင်၌လည်း လာရှိ၏။)

အဓိပစ္စယဘုရင် မင်းမြတ်သည် ကျေးဇူး ကြီးမား လှသော
အဇ္ဇိက ဘလ္လိက ကုန်သည်ညီနောင်တို့အား အမတ်ကြီးအရာ

ကျောင်းဆေးရေး-ဘုရားသမိုင်း

ဖြင့် ကျေးဇူးဆပ်လျက် ၎င်းတို့နှင့် အတူတကွ ဒါနသီလစသော ကုသိုလ်ကောင်းမှုတို့ကို မပြတ်မလတ် ပြုတော်မူလေ၏။

ကုန်သည်ညီနောင်တို့သည် အလှူတင်းကုတ် ခြောက်ဆောင် စီဆောက်လုပ်၍ မင်းနှင့်တကွ ကြီးစွာသော လူ ဒါနိုး မှုတို့ ကို ပြုလေ၏။ ဤသည်တို့၏ နောက်ဝယ်၌ကား အဓိ ပစ္စယ မင်း သည် မိမိ၏ ခမက်တော် ဒဂုန်ဥက္ကလာပမင်းနှင့် အနူး အညွတ် တိုင်ပင်လျက် နောင်တော်ရွှေဘုန်းမြင့်ကို အဇ္ဈိကနှင့်ဥက္ကလာပ မင်းတို့က ဒဂုန်မြို့တွင်း၌ ဝေဇယန္တာ ပြာသာဒ်ဆောက် လုပ်၍ ကိုးကွယ်ပူဇော်ကြ၏။ ဘလ္လိကနှင့် အဓိ ပစ္စ ယ မင်းတို့က ညီ တော်ရွှေဘုန်းပွင့်ကို အဓိပစ္စယမြို့၌ ကြီးစွာသော ပြာသာဒ်တန် ဆောင်းကြီး ဆောက် လုပ်၍ ကိုးကွယ်ပူဇော်ကြလေ၏။

အဇ္ဈိက-ဘလ္လိက ကုန်သည်ညီနောင်တို့သည် အသက် ရှစ် ဆယ်တိုင်သော် စုတေကြလေ၏။ စုတေ၍ ခုနစ်ရက်ကြာသော အခါ ကာလ၌ ရှင်ပင်ဘုန်းမြင့် ကိုယ်စားတော် မြတ်ကို သု မန ဘုမ္မစိုးနတ်မင်း ပင့်ဆောင်၍ သေသာဂီရိတောင်၌ ရတနာဖြင့် ပြီးသော၊ ကြီးစွာသော ပြာသာဒ်ကိုဖန်ဆင်း၍ ကိုး ကွ ယ် ၏။ ရှင်ပင်ဘုန်းပွင့် ကိုယ်စားတော်မြတ်ကို ဣန္ဒာသဘလ ရုက္ခစိုးနတ် မင်း ပင့်ဆောင်၍ နာလာ ဂီရိတောင်၌ ရတနာဖြင့် ပြီး သော တန်ဆောင်းပြာသာဒ်ကြီး ဖန်ဆင်း၍ ကိုးကွယ်လေ၏။

ဤရွှေဘုန်းမြင့် ရွှေဘုန်းပွင့်၊ ရုပ်ရှင်တော် နှစ်ဆူတို့၏ ငါ စ တော်စဉ်တို့သည် သီဟိုဠ်ရာဇဝင် မဟိန္ဒဒေသ စက္က ကျမ်းလာတို့ နှင့်တကွ ပြည်မြို့ရာဇဝင် ပညာကျော် သုဒဿန ဆ ရာ တော် ဘုရားကြီး ရေးသား စီရင်တော်မူသော ရွှေဆံတော် သမိုင်းလာ အရတို့ကို မှီငြမ်းပြု၍ ရေးသားခြင်း ဖြစ်ပါသတည်း။

ကျောင်းဆေးရေး ဘုရားကြီးသမိုင်း

သရေခေတ္တရာ ခေတ်ဦးပိုင်၊ သမိုင်းနောက်ခံ
သရေခေတ္တရာပြည်ကြီး တည်ထောင်ခြင်း

ဦးတောင်ထိပ်တွင် ဘုရားရှင်ဗျာဒိတ်ခတ်နှိပ်သည်နှင့်အညီ မျက်စိသုံးခု အတုမဲ့ ရှောင်၊ ဒုတ္တဘောင် မင်းကြီး သည် ဂဝံ ပတေ၊ ရသေ့၊ သိကြားနဂါး၊ ဂဠုန်၊ စန္ဒီ၊ ပရမိသွာရတည်း ဟူသော သူမြတ်ခုနစ်ပါး တို့၏ မှစ ကူညီမှုဖြင့် သာ သ နာ သက္ကရာဇ် (၁၀၁)ခုနှစ်၊ တန်ခူးလဆန်း(၁)ရက် တနင်္ဂနွေနေ့၊ နက္ခတ် (၂၆)လုံး၊ နေထွက် တပြု အချိန် တွင် သိ ကြား မင်း သည် စက်တိုင်၌ရပ်လျက် နဂါးကိုစက်ကြိုးပြု၍ လှည့်တော်မူရာ နဂါးစက်ကြိုး လှည့်လည်ရာ၌ အချင်း အား ဖြင့် တယူ ဇနာ၊ အဝန်းအားဖြင့်၊ သုံးယူဇနာရှိ၍ တံခါးကြီး (၃၂) တံခါး၊ တံခါးငယ် (၃၂) တံခါး၊ ကျုံး၊ မြောင်း၊ ပစ္စင်၊ ရင်လျှောက်၊ တန်ဆောင်း၊ ပြအိုးစသော မြို့အင်္ဂါခုနစ်ပါးနှင့် ထူးဆန်းတင့် တယ်လှစွာသော သရေခေတ္တရာမြို့တော်ကြီးကို ခုနစ် ရက် ဖြင့် အပြီးတိုင် တည်ထောင်တော်မူကြောင်း၊ ညောင်ရမ်း ဆယ်ဆက် တွင် သူကြွယ်သား ဦးကုလား၏ မဟာရာဇဝင်တော်ကြီးနှင့်

၄၆ ကျောင်းဆေးရေး-ဘုရားသမိုင်း

မှန်နန်း ရာဇဝင်တော်ကြီးတို့တွင် ဖေပြု ထားလေသည်။ ပလိပ်
စား ချောင်းတွင်လည်း

“ထိပ်ပြင်ဖိုဦး၊ စက်ကုန်မြူး၍၊
မိန့်ဘူးရွှေနှုတ်၊ မှန်တသုတ်ကြောင့်၊
ဂါဝုတ်လေးပြန်၊ ဘူမိကြန်ထက်၊
သုမုန်သိကြား၊ ခုနစ်ပါးတို့၊
ဝန်းလျားမ၊ စ၊ သုံးဌာနကို၊
သတ္တရက်ကြာ၊ တည်၍သာလျှင်၊
ကောဇာတက်လှ၊ ရာတခုတွင်၊
ဇမ္ဗူတန်ဆောင်၊ ဒုတ္တဘောင်အား၊
ရန်အောင်စိမ့်ကြောင်း၊ ဘိသိက် လောင်းပြီး၊
ရိုက်ညောင်းထစ်ချုန်း၊ မိုးသံအုံးသို့....”

ဟူ၍ သရေခေတ္တရာမြို့ကြီး တည်ထောင် ပုံကို စပ်ဆို ထား
လေသည်။

အချို့က၊ သရေခေတ္တရာမြို့ တည် ပုံနှင့် စပ်လျဉ်း၍ သား
ရေတချပ်ကိုနန်းဆွဲ၍ နန်းကြီး၏ အကျယ်အဝန်း ပမာဏအတိုင်း
မြို့တည်ကြောင်း ပြောဆိုကြလေသည်။ သမိုင်း ပညာ ရှင် များ
အားထားကြသည့် ရာဇဝင်ကျမ်းများနှင့် ရှေးဟောင်း သမိုင်း
စာမျှ၊ ပေမူများတွင်မူ ဤအချက်ကို အရိပ် အမြှောက်မျှ မတွေ့
ရှိချေ။ ရာဇဝင်ကြီးများတွင် ဖေပြုကြသည့် သရေခေတ္တရာမြို့
တည်စဉ်က သိကြားမင်း၊ စက်တိုင်ကိုင်သည့် နေရာတွင် တည်
ထားသည်ဟု ဆိုကြသော စက်တောင် ဘုရားကို မှော် ဇာ မြို့

ကျောက်ကာ သိမ်ကုန်းကျောင်းတိုက် အနီးတွင် ယခုတိုင်ဖူးမြင်
ခတ္တရှိနိုင်လေသည်။ (ဤကား စကား ချုပ်တို့ပေ တည်း။)

သရေခေတ္တရာ သို့မဟုတ် ရသေ့မြို့ဟု ခေါ်တွင်ခြင်းအကြောင်း။

သရေခေတ္တရာဟု ခေါ်ဆိုခြင်းအကြောင်းကား ရှေးဆံတော်
ဘုရားသမိုင်းဟောင်းတို့တွင်-

“သီရိခေတ္တ တပဿ
ဝသနဋ္ဌာနံ သီရိခေတ္တရံ”

ယံဋ္ဌာနံ၊ အကြင်အရပ် ဟည်၊ သီရိခေတ္တရတပဿ၊ သီရိခေတ္တရ
ရသေ့၏၊ ဝသနဋ္ဌာနံ၊ နေရာ အရပ်သည်၊ ဟောတိ၊ ဖြစ် ၏။
ဣတိတဿ၊ ထိုသို့သီရိခေတ္တရ ရသေ့၏နေရာဖြစ်သော ဋ္ဌာနံ၊
တံဋ္ဌာနံ၊ ထိုအရပ်သည်၊ သီရိခေတ္တရံ၊ သီရိခေတ္တရမည် (၂၁)
သရေခေတ္တရာမည်၏။

သီရိခေတ္တရ ရသေ့၏ နေရာအရပ် ဖြစ်သောကြောင့် ယင်း
ရသေ့ကို ပုဂ္ဂိုလ်အရ အစွဲပြု၍ သီရိခေတ္တရာ၊ သို့မဟုတ် သရေ
ခေတ္တရာဟု ဆိုခြင်းဖြစ်လေသည်။ သီရိခေတ္တရာနှင့် သရေခေတ္တရာ
မှာ အနက်တူပင်ဖြစ်၏။

သီရိခေတ္တရ ရသေ့ကား နဝဝါသီပြည်မြို့ကို လက် မှန်မဆွ
တည်ထောင်ခဲ့သည့် သီရိခေတ္တရ မင်းအဖြစ်မှ ထိုမင်းဆက်တို့၏
အစဉ်အလာအရ သက်ရွယ်ကြီးရင့် သံဃောရရှိ၍ တောထွက်
လာခဲ့သော ရသေ့ကြီး ဖြစ်လေသည်။ နှစ်သောင်းသော ရသေ့

တို့၏ ဦးစီးဦးခိုင်၊ တန်ခိုးကြီးလှသော ရသေ့ကြီး ပေတည်း။
ယင်းရသေ့ကြီး၏ အကြောင်းအရာကို သမိုင်း တနေ့ ရာ တွင်
ဖော်ပြထားပါသည်။

ပုဂံခေတ်ထိုး ကျန်စစ်သား၏ ပြည် ရွှေ ဆံ တော် ဘုရား
မွန်ကျောက်စာတွင် “သီရိခေတ္တရာ” ဝေါဟာရကို “ဂြိုဟေတြ”
(အသံထွက် ရှုရီ ယှက်တရ) ဟူ၍ အပြည့်အစုံ ရေးထိုးထားသည်
ကိုတွေ့ရှိရပါသည်။ အဓိပ္ပာယ်ကား ကြက်သရေ မင်္ဂလာအပေါင်း
နှင့် ပြည့်စုံသော ဌာနီဖြစ်ပါသည်။

ရသေ့မြို့ဟု ခေါ်တွင်ခြင်း အကြောင်းကား
“ဣသိနံ နိဝါသံ ဣသိနဂရံ”

ယာဌာနဇာတိ၊ အကြင်အရပ်သည်၊ ဣသိနံ၊ ရသေ့ တို့ ၏၊
နိဝါသံ၊ နေရာသည်၊ ဟောတိဖြစ်၏။ ဣတိတသ္မံ၊ ထိုသို့ရသေ့
တို့၏ နေရာဖြစ်ခြင်းကြောင့်၊ သာဌာနဇာတိ၊ ထိုအရပ် သည်။
ဣသိနဂရံ၊ ဣသိနဂရမည်၏။ (၀၂) ရသေ့မြို့မည်၏။

အထက်တွင်ဖော်ပြခဲ့သည့် သီရိခေတ္တရာ ရသေ့ နှင့် တကွ
တပည့်အပေါင်း၊ ရသေ့နှစ်သောင်းတို့၏ နေ ထိုင် ရာ မြို့ ဖြစ်
သောကြောင့် ရသေ့ များနေသည်ကို အစွဲပြု၍ “ဣသိနဂရ” သို့
မဟုတ် “ရသေ့မြို့” ဟု ခေါ်တွင်ခြင်းဖြစ်လေသည်။

ဒုတ္တဘောင်မင်းကြီး၏ မိဖုရားနှင့် သားတော် သမီးတော်များ

ဒုတ္တဘောင်မင်းကြီး၏ မိဖုရားများ သား တော် သမီး တော်
များနှင့် စပ်လျဉ်း၍ သုံးမြို့ဝန်မင်းကြီး မဟာမင်းလှ မင်းခေါင်

ကျောင်းဆေးရေး-ဘုရားသမိုင်း

ဦးမေခါ ရေးသားစီရင်သော ရှေ့ဆံတော် သမိုင်း ပေ မှ တွင် ဤသို့ဖော်ပြထား၏။

.... ဒုတ္တဘောင်မင်းကြီး၏ မိဖုရားလေးပါး ကား၊ မဟာ သမ္ဘဝ မင်း၏ မိဖုရား၊ မာလာ စန္ဒီ၏ သွီးတော် တောင် နန်းစံ သီရိ စန္ဒာဒေဝီ။ မာလာ စန္ဒီ၏ မောင်တော်၊ ကန္ဒ ဒေဝ အမည် ရှိသော ယောက်ဖတော် ပျူ မင်း သား၏ သွီးတော် မြောက်နန်းစံ ဥမ္မာရ ဒေဝီ။ ဧရာပတ္တ နဂါး မင်း၏ မြေးတော် အနောက် နန်းစံ ဘေစန္ဒီ။ အလယ် နန်းစံ ပိဿနိုး မင်း သ မီး တို့ ဖြစ်လေသည်။ သား တော် သ မီး တော် များ ကား သီရိစန္ဒာ ဒေဝီမှ၊ သား တော် ဒုတ္တရန်။ ဥမ္မာရ ဒေဝီ မိဖုရားမှ သား တော် ဒုတ္တ ဇ်။ ပိဿနိုး မိဖုရားမှ၊ သားတော် ဒုတ္တရာဇ်။ ဘေစန္ဒီ မိဖုရားမှ၊ သမီးတော် သုဝဏ္ဏမာလာ၊ ကဉ္ဇနမာလာ၊ ဟေမမာလာ၊ သီရိ မာလာတို့ဖြစ်၍ သားတော်သုံးယောက် သွီးတော်လေးယောက်၊ ထွန်းကားတော်မူလေသည်။

ဒုတ္တဘောင်မင်းကြီးသည် သားတော် ဒုတ္တရန်ကို အိမ် ရှေ့ အရာနှင်း၍ သမီးတော်လေးပါးနှင့် စုလျားရစ်ပတ် လက် ထပ် ပေးလေသည်။ သားတော် ဒုတ္တဇ် မင်းသားကား ပါရမီရင့်သန် သူဖြစ်သည့်အား လျော်စွာ လောကီအာရုံ၊ ကာ မဂုဏ် တို့ ကို ကြောက်လန့်ခြင်း ကြီးစွာဖြင့် အရှင်ဓမ္မရက္ခိ တမထေရ်၏ တေမိ ယဇာတ်တော်ကို ကြားနာရပြီးနောက် လှူပျိုတော် တထေရ် နှင့် ရဟန္တာအဖြစ်သို့ ရောက်ရှိတော်မူလေသည်။ အရှင်စန္ဒသီရိဟု ဘွဲ့တော်တွင်၏။

၅၀ ကျောင်းဆေးရေး-ဘုရားသမိုင်း

ဒုတ္တရဇ်မင်းသားသည်လည်း အရှင်စန္ဒမထေရ်၏ အနု မတဂ္ဂ သုတ္တန် ဒေသနာတော်ကို ကြားနာရပြီးနောက် ဒုတ္တဇ်မင်းသား ကဲ့သို့ပင် လောကီအာရုံ ကာမဂုဏ်တို့ကို စက်ဆုပ်သဖြင့် အခြေအရံ၊ လှူပျီတထောင်နှင့်တကွ ရဟန္တာအဖြစ်သို့ ရောက်ရှိ တော်မူလေသည်။ အရှင်စန္ဒာဂရာဇ်ဟုဘဲတော်တွင်လေ၏။ ဒုတ္တဇ်မင်းသားနှင့် ဒုတ္တရဇ် မင်းသားတို့ကား အတိတ် ဘဝက “အဇ္ဇိက-ဘလ္လိက” ကုန်သည် ညီနောင်တို့ဖြစ်ခဲ့ဘူးလေသည်။

ထွန်းတောက်ဝေဖြာ - သရေခေတ္တရာ သာသနာ

ဒုတ္တဘောင်မင်းကြီးသည် သာသနာတော်အကျိုး (ထေရာဝါဒ ပုဒ္ဓသာသနာ) ကို ဆောင်ရွက်တော်မူရာဝယ် ဘုရားကိုးဆူ သိမ်ကိုးသိမ်။ ကန်ကိုးကန်၊ ဥမင်ကိုးခု၊ တောင်ယံ ကိုးလုံးတို့ နှင့် စေတီပုထိုး ဂူကျောင်းဗိမာန် များစွာတို့ကို တည်ထား တော်မူလေသည်။

ဒုတ္တဘောင်မင်းကြီး လက်ထက်တွင် ထွန်းတောက် သော သာသနာတော်ကား လယ်ကိုင်း သာသနာ မှုဆက်နှယ် ပြန့်ပြောသော သာသနာတော် ဖြစ်ကြောင်း၊ ဣသျှိ ဂူမော် ကုန်းတွင်။

“သုနာပရန္တ၊ ရှင်ပုဏ္ဏ၏၊
သာဝကဂိုဏ်း၊ ဂိုဏ်ကြီးလှိုင်းလျက်၊
လယ်ကိုင်းသာသနာ၊ သမုဒ္ဒရာရေဆုံး၊
မိုးလုံးစက်ရိပ်၊ နှစ်ထပ်နှိပ်၍၊

တမ္ပဒိပ်တိုင်းထောင်၊ ဒုတ္တဘောင်လျှင်၊
 မာန်အောင်မင်္ဂလာ၊ သောကြာမာနှင့်၊
 မြင်ဗါဟုမည်၊ ညီညီဘုရား၊
 ထောင်ပွားရဟန္တာ၊ လျှော်ဖြာဖိတ်စီး၊
 တိုင်းလုံးငြီးမျှ....” ဟူ၍ စပ်ဆိုထားလေသည်။

မှန်နန်းရာဇဝင်တော်ကြီး တွင်လည်း ဒုတ္တဘောင် မင်းကြီး
 သည် ရဟန္တာအရှင်မြတ် သုံးထောင်တို့ကို ပစ္စည်းလေးပါး ဒါ
 ယကာပြု၍ ချီးမြှောက်တော်မူကြောင်း ဖော်ပြထားလေသည်။
 ရဟန္တာသိမ်ဟု ဆိုကြသော သိမ်တော်ကြီးများကို ယခု အခါ
 ပြည်မြို့တဝိုက် မွှော်ဇာတဝိုက်နှင့် ညောင်ပင်သိပ် ရွာတွင် တွေ့
 ရှိနိုင်လေသည်။

ရဟန္တာကန်ဟု ခေါ်ဆိုကြသော ရှေးခေတ်ကန်ဟောင်းကြီး
 ကိုလည်း၊ ဘောဘောကြီး ဘုရားအနီးတွင် တွေ့ရှိနိုင်လေသည်။
 ချုံနွယ်ပိတ်ပေါင်းတို့ဖြင့်ဝိုင်းရံလျက်ရှိသည်။ လွန်ခဲ့သည့် (၁၂)
 နှစ်ကျော်ကာလ၊ စာရေးသူတို့ ရောက်ရှိစဉ်က ကန်ဘောင်ရိုး၊
 အချို့နေရာတို့တွင် ရဟန္တာအရှင်မြတ်တို့ ရေသန့်စင်ရာ၊ ဌာန
 ဟု ထင်မြင် ယူဆဘွယ်ရှိသော သရေခေတ္တရာခေတ်၊ အုတ်ကြီး
 များဖြင့် ပြုလုပ်ထားသည့် အုတ်ခုံပျက်ကြီးများကို တွေ့ ရှိ ခဲ့ရ
 သည်။ ထိုကန်ကြီးသည် မည် သည့် အချိန် အခါမျှ ရေ ခမ်း
 ခြောက်ခြင်းမရှိ၊ ယနေ့တိုင် ကြည်လင်စိမ်းလဲ သော ရေ အယဉ်
 ဖြင့် ဆောင်း- နွေ-မိုး၊ ဥတုသုံးပါးလုံးပင် သာယာ ကြည် နူး
 ဘွယ်ကို ဆောင်လျက်ပင် ရှိပါသေးသည်။

ဗုံဒွဘာသာဝင် သူတော်စဉ်များအဖို့ ဤရဟန္တာ ကန်သာ
 ယာသို့ ရောက်ရှိပါမူ သုပုဋ်ပုဋ်၊ ဂုဏ်ပေါင်းခသည့် ရဟန္တာ

၅၂ ကျောင်းဆေးရေး - ဘုရားသမိုင်း

အရှင်မြတ်တို့အား ရည်ရွယ်မှန်းဆကာ သရေခေတ္တရာ၊ သာ သနာတော်ကြီး၏ ရှေးခေတ်ဟောင်းကို အောင်းမေ့ လှမ်းဆွတ် ဖွယ်ရာ ဌာနကြီးတခု ဖြစ်လေသည်။

ထို့ပြင်သမိုင်းအခေါ် “ပေါပေါဘုရား”။ ယခု အခေါ် “ဘောဘောကြီးဘုရား” သမိုင်းအခေါ် “သရမာဘုရား” ယခု အခေါ် “ဘုရားမာဘုရား”။ သမိုင်းတွင် မည်သို့ ခေါ်သည် မသိရသော ယခုအခေါ် “ဘုရားကြီးဘုရား”။ ဤ ဘုရားကြီး သုံးဆူတို့သည်ကား သရေခေတ္တရာ မြို့ဟောင်းကြီး၏ ဒေသတွင် တို့တွင် သရေခေတ္တရာ ခေတ်၏ သမိုင်းမှတ်တိုင်ကြီးများ အဖြစ် ယခုတိုင် နဂိုမူလ ပုံသဏ္ဍာန်လက်ရာ ချပျက်သေးပဲ ထင်ရှားစွာ တည်ရှိနေတော်မူပါသေးသည်။

ဒုတ္တဘောင်မင်းကြီး အုပ်ချုပ်မှု စီမံခန့်ခွဲတော်မူခြင်း။

သုဒဿနဆရာတော်ဘုရား ရေးသားသော ရွှေဆံတော် ဘုရားသမိုင်း၌ပင် ဒုတ္တဘောင်မင်းသည် သရေခေတ္တရာပြည် ကြီးကို ပြီးပြည့်စုံစွာ တည်ထောင်ပြီးသည့် အခါသမယ၊ ဧနာက ကာလဝယ်၊ သားတော်အိမ်ရှေ့မင်းသား ဒုတ္တရန်အား မြန်မာ လူမျိုးတို့ကို အုပ်ချုပ်စေ၏။ ဦးလေးတော် စူဠာ သမ္ဘဝမင်း၏ မိဖုရားငယ် စန္ဒာဒေဝီ၏သား၊ ညီတော် တုန္ဒဒေဝမင်းသားအား ကမ်းယံ လူမျိုးတို့ကို အုပ်ချုပ်စေ၏။ မြောက်နန်း မတော် ဥမ္မာရဒေဝီမိဖုရား၏ မောင်တော် ယောက်ဖတော် နန္ဒသုရိယ

မင်းသားအား နဝဝါသီ ပြည်မြို့ ပျူလူမျိုးတို့ ကို အုပ် ချုပ်
စေ၏။ ယောက်ဖတော်မင်းသားလည်း ဒွတ္တဘောင်မင်းကြီး၏
အမိန့်တော်ကိုကျိုးနွဲ့စွာနာခံ၍ နဝဝါသီ ပြည်မြို့တွင် မင်းပြု
လေ၏။

နဝဝါသီဟု ခေါ်တွင်ခြင်းအကြောင်း

‘နဝဝါသီ’ ဟုခေါ်တွင်ခြင်း အကြောင်းကား။ မြတ်စွာ
ဘုရားသခင်သည် ဖိုဦးတောင်သို့ ကြွရောက်ပြီးနောက်(၁၂)နှစ်
ကြာလတ်သောအခါတွင် ဝေဠုဒီပတိုင်း ဝေဠုဒီပ မင်းသား၏
သား၊ သီရိခေတ္တရမည်သောမင်းသားသည် အမတ်ပုန်ကန်သော
ကြောင့် ခုနစ်သောင်းသော ဗိုလ်ပါတို့နှင့်တကွ ဧရာ ဝတီမြစ်
အနီး၊ လယ်၊ ယာ၊ ကန်၊ ချောင်း၊ အင်းအိုင်၊ ထုံးမြောင်းတို့နှင့်
ပြည့်စုံသောနေရာ (ယခုပြည်မြို့) ကို ရွေးချယ်၍ ထိုနေရာ သစ်
တွင် တောတောင်ချုံ ပိတ်ပေါင်းတို့ကို ရှင်းလင်းသုတ်သင်လျက်
မြို့သစ်တည်ဆောက်ထီးနန်းစိုက်ထူလေသည်။ ယင်းသို့နေရာအသစ်
ကို အစွဲပြု၍ “နဝဝါသီ-နဝဝါသီ” နဝဝါသီအသစ်ဖြစ်သော၊
ဝါသီနေရာတည်း။ နဝဝါသီ အသစ်ဖြစ်သော နေရာ ပေတည်း
ဟု သမိုင်းတွင် ဖော်ပြထားလေသည်။

ပြည်မြို့ဟု ခေါ်တွင်ခြင်းအကြောင်း

ပြည်မြို့ဟု ခေါ်တွင်ခြင်းအကြောင်းကား၊ အလ္လကပ္ပတိုင်း၊
အလ္လကပ္ပမင်းသားသည်လည်း သီရိခေတ္တရ မင်းသား ကဲ့သို့ပင်
အမတ်ပုန်ကန်သဖြင့် အလွန်ချစ်ခင် ရင်းနှီး လေးစား လှသော

၅၄ ကျောင်းဆေးရေး-ဘုရားသမိုင်း

အကြည်တော် နဝဝါသီမြို့ သီရိခေတ္တရ မင်းထံသို့ နောက်
လှိုက်နောက်ပါ လေးသောင်းတို့နှင့်တကွ လာ ရောက် လေ ၏။
သီရိခေတ္တရမင်းလည်း ကြိုဆိုခေါ်ဆောင်၍ အလွန်ပွဲမင်းသား
အား စစ်သူကြီးအရာ ချီးမြှောက်လျက် နှစ်တိုင်းနှစ် ပြည်သား
တို့သည်လည်းတသားတည်းသော သိတဝရစင်ကဲ့သို့ ပူးပေါင်း
ညီညွတ်ကြကုန်၏။ အေးချမ်းပြေလည်စွာ နေထိုင်လျက်ရှိကြ၏။

ထိုသို့နှစ်ပြည်ထောင် ပူးပေါင်းကာ၊ အစဉ်သဖြင့်အေးငြိမ်း
သာယာ ရန်ပြေမှုရှိခြင်း၊ မိမိတို့ စွန့်လွှတ်ခဲ့သော တိုင်း ပြည်
ဟောင်းတို့၏ ရန်မှလည်း ပြေငြိမ်းခြင်း ယင်းသို့ အရာရာ ပြေ
လည်၍ ရန်ပြေသောဌာနဖြစ်သည်ကို အစွဲပြု၍ “ပြေ မြို့” ထိုမှ
ရှေ့လျှော၍ “ပြည် မြို့” ဟု ခေါ် တွင် ကြောင်း သမိုင်းတွင်
ဖော်ပြ တားလေသည်။

သို့ဖြစ်၍ “နဝဝါသီ” သို့မဟုတ် “ပြည်မြို့” ဟူသောအမည်
တို့သည် ယခုပြည်မြို့၏ အမည်များဖြစ်လေသည်။

**ရှင်ပင်ဘုန်းမြင့် ရှင်ပင်ဘုန်းပွင့်ရှင်ရှင်တော်နှစ်ဆူ
သရေခေတ္တရာသို့ ရောက်ရှိတော်မူခြင်း**

တရံရောအခါ ဒုတ္တဘောင် ကြီးသည် ဆွေတော် မျိုးတော်
များနှင့် နန်းရင်ပြင်၌ ခံစားနေစဉ် သားတော်များဖြစ်ကြသော
အရှင်စန္ဒာသီရိ အရှင်စန္ဒာဂရာဇ် ရဟန္တာ အရှင်နှစ်ပါးတို့သည်
မိမိတို့၏ ဘဝဟောင်းဖြစ်သော အဇ္ဇိက-ဘလ္လိက၊ ကုန်သည်
ညီနောင်ဘဝက သိကြားမင်းပေးအပ်သော ရှင်ပင် ဘုန်း မြင့်
ရှင်ပင်ဘုန်းပွင့်ညီတော်နောင်တော်ရုပ်ရှင်တော်နှစ်ဆူတို့ကိုသုမန

ကျောင်းဆေးရေး-ဘုရားဆိုင်

ဘုမ္မိစိုးနတ်မင်းနှင့် ဣန္ဒာသာလ၊ ရုက္ခစိုးနတ်မင်းတို့ထံမှ တန်ခိုး
 တော်ဖြင့် ပင့်ဆောင်၍ မင်းကြီးအား ဖူးမြော်စေ၏။ မင်းကြီး
 လည်း ကြီးစွာသော အံ့ဩခြင်းဖြင့် “အရှင် နှစ်ပါး တို့ သည်
 ဘယ်အချိန်၊ ဘယ်အခါက ပင့်ဆောင်တော် မူပါသနည်း” ဟု
 လျှောက်ထား၏။ “ခမည်းတော်မင်းကြီးနှင့် စကားပြောနေစဉ်
 ဆောင် ယူသည်” ဟု မိန့်တော်မူ၏။ မင်းကြီးက “အရှင်ဘုရားတို့
 အံ့ဩဘွယ် ကောင်းလေစွ တကား” ဟု လျှောက်ထား တော်မူ
 လေ၏။

ထိုအခါ သားတော်တို့က “ခမည်းတော်မင်းကြီး ငါတို့သည်
 အလိုရှိလတ်သော် အထက်ဘဝင်သို့ပင် လျင်မြန်စွာသွားနိုင်၏”
 ဟု မိန့် တော် မူ၏။ ထို့နောက် ရဟန္တာ အရှင် နှစ်ပါးတို့သည်
 စတုတ္ထဈာန်ဝင်စားတော်မူ၍ ကိုယ်စားတော်မြတ် ရုပ်ရှင်တော်
 နှစ်ဆူတို့အား ဤသို့ လျှောက်ထားလေ၏။ “သုံးလူ ထွတ်တင်
 ဘုရားရှင်၏ ကိုယ်စားတော်မြတ် အရှင်နှစ်ပါးတို့ဘုရား...တပည့်
 တော်တို့သည် အရှင်နှစ်ဆူတို့အား ယခုအခါ ပြန်လည် ဖူးမြင်ရ
 ပြီဖြစ်ပါ၍ ကြည်ညို ပြင်းလွန်၊ အရှင်မုန့်တို့အား ငါးပါးသော
 ရှိခိုးခြင်းတို့ဖြင့် ရိုသေစွာ ရှိခိုးပါ၏။

မိဘတို့နှင့် ကာလရှည်စွာ မမြင်ရ၊ မတွေ့ရသော သားသမီး
 တို့သည် ရောက်ရှိလတ်သော မိဘ တို့ ကို မြင်တွေ့ရတိသကဲ့သို့—
 အလွန်နှစ်သိမ့်ကြည်နူး၊ အတိုင်းမသိ ဝမ်းမြောက်ခြင်းဖြင့် ပူဇော်
 ကန်တော့ပါ၏ဘုရား၊ တပည့်တော်တို့သည် အဇ္ဈိက-ဘလ္လိက
 ကုန်သည် ညီနောင်ဘဝ စတင်ဖူးမြင်ရသည့်အခါမှ စ၍ အရှင်
 နှစ်ဆူတို့အား ယုံ ကြည် ကိုး စား အားထား ကြ ပါ ကုန်သည်

ဘုရား-”ဟု လျှောက်ထားခိုက် ကိုယ်စားတော်နှစ်ဆူတို့သည် ဦးခေါင်းတော်ကို လှုပ်ရှား၊ မားမားပြု၍ ကောင်းကင်သို့တက် ပြီး စကြာကြွတော်မူ၏။

ဖြူ၊ နီ၊ ညို၊ ပြာ၊ အဖြာဖြာ သော ခြောက် သွယ် သော ရောင်ခြည်တော်တို့သည် အရှင်နှစ်ဆူတို့မှ တလျှပ်လျှပ်တဖိတ်ဖိတ် တရိပ်ရိပ် ကွန့်မြူးယှက်သန်းလျက် သရေ ခေတ္တရာမြို့ တောကြီး တွင် (၇)ရက် ပတ်လုံး အံ့ဘွယ်ဘနန်း၊ တန်ခိုး ပြတော်မူ၏။ ထိုအခါ များစွာသော နတ်ဗြဟ္မာ အပေါင်းတို့သည် သောင်း သောင်းဖြဖြ ပူဇော်ခြင်းငှာ လာခရောက်ကြကုန်၏။ သရေခေတ္တရာ မြို့တော်ကြီး ဘုရားနှင့် ပတ်ဝန်းကျင်တို့တွင် လှူဒါန်းပူဇော် ကြသော နတ်ပန်းရနံ့တို့ဖြင့် သင်းယုံ့ မွှေးထုံလျက် ရှိလေ သည်။

ဒုတ္တဘောင်မင်းကြီးနှင့်တကွ မင်းမိဖုရား မှူးမတ်ဗိုလ်ပါ အစ ဖြာသော တိုင်းသူပြည်သားတို့သည်လည်း အံ့အံ့ကျက်ကျက် ချီးမွမ်း၍ မဆုံး၊ အံ့ဩ၍ မကုန်နိုင်အောင် ပီတိဟု ကြီးမားစွာ ဖြင့် အထူးထူးသော ပူဇော်မှုတို့ဖြင့် ပူဇော်ကြကုန်၏။ ခုနစ်ရက် မြောက်လတ်သော်....တောင်နန်းမတော် သီရိစန္ဒာ မိဖုရားသည် မြို့၏ အလယ် ရွှေနန်းဦးစေတီအနီး၌ ရတနာအမျိုးမျိုးတို့ဖြင့် ချယ်လှယ်ထားသော စေတီပြာသာဒ်ကြီး ဆောက်လုပ်၍ နောင် တော် ရှင်ပင်ဘုန်းမြင့်ကို ကိုးကွယ် ပူဇော်လေသည်။ ညီတော် ရှင်ပင်ဘုန်းပွင့်ကိုလည်း နောင်တော်၏အနီးတွင် ပိဿနိုးမျှတရား က အဆန်းတကြယ် စေတီ ပြာသာဒ်ကြီး ဆောက်လုပ်၍ ကိုး ကွယ်၏။

ဤသို့ဖြင့်- ရှင်ပင်ဘုန်းမြင့်၊ ရှင်ပင်ဘုန်းပွင့် ရုပ်ရှင်တော် နှစ်ဆူတို့သည် သရေခေတ္တရာပြည်၌ ထင်ရှားစွာ ပေါ်ပေါက် တော်မူခဲ့လေသတည်း။

ကျောင်းဆေးရေး ဘုရားကြီး၏ သမိုင်းအစ

ရုပ်ရှင်တော်နှစ်ဆူ နဝဝါသီပြည်မြို့သို့ရောက်ရှိတော်မူခြင်းနှင့် ကျောင်းဆေးရေးဘုရားကြီးတွင် ကိန်းဝပ်တော်မူခြင်း။

အခါတပါးသော် သားတော်အရှင်စန္ဒာသီရိ ရဟန္တာ အရှင် မြတ်သည် ရဟန္တာတို့၏ အနာဂတ်သ ဉာဏ်ဖြင့် သာသနာတော် အတွက် အနာဂတ်ရေးကို ဆင် ခြင် တော် မူ လတ် သော် သရေ ခေတ္တရာမြို့ကြီးတွင် နန်းစဉ် ကိုးကွယ် ပူဇော်ထားသော 'ရှင်ပင် ဘုန်းမြင့်-ရှင်ပင်ဘုန်းပွင့်' ရုပ်ရှင်တော် ညီနောင် နှစ်ဆူတို့သည် သရေ ခေတ္တရာမြို့တော်ကြီး၌ သာ သ နာ (၅၀၀၀) ကုန် ဆုံး သည့်တိုင်အောင် တည်လတ် ဟု မြင်တော်မမူ၍ ဤအကြောင်း ကို ဒုတ္တဘောင်မင်းကြီးအား မိန့်ကြားတော်မူ၏။

ဒုတ္တဘောင်မင်းကြီးသည် အရှင်၏ ဆန္ဒတော်အတိုင်း အနာ ဂတ် သာသနာတော်ရေးကို ရှေးရှု၍ ယောက်ဖတော် စန္ဒာသီရိယ မင်းသားအား အရှင် နှစ်ဆူကို နဝဝါသီပြည်မြို့သို့ ပင့်ဆောင် စေလေသည်။ ယောက်ဖတော်လည်း ရှစ်ဆောင်သော ပြာသာဒ် တို့ကို ဆောက်လုပ်၍ ရုပ်ရှင်တော်နှစ်ဆူကို သရေခေတ္တရာမြို့ကြီး မှ နဝဝါသီပြည်မြို့သို့ ကြီးစွာသော အခမ်း အနားဖြင့် ပင့်

၅၇ ကျောင်းဆေးရေး-ဘုရားသမိုင်း

ဆောင် ကိုးကွယ်လေ၏။ အရှင်နှစ်ဆူတို့သည် နဝ ဝါသီပြည်မြို့ သို့ ရောက်ရှိတော်မူသောအခါ ထန်းခုနှစ်ဆင့်မြင့်သော ကောင်းကင်၌ သက်တော်ထင်ရှား မြတ်စွာဘုရား၏ သဏ္ဍာန်ဖြင့် တန်ခိုးတော် ပြတော်မူလေ၏။

ရုပ်ရှင်တော် နှစ်ဆူကို ရံခါ ရံခါ အတွင်း ရွှေဂူ၊ ပြင်ရွှေဂူ ဘုရားတွင်၎င်း၊ ရံခါ ရံခါ မြင်မိ ရွှေဂူ ဘုရားတွင်၎င်း၊ ရံခါ ရံခါ ကျောင်းကြီးဘုရား၊ ကျောင်းငယ်ဘုရားတို့တွင်၎င်း၊ ရံခါ ရံခါ ကျောင်းဆေးရေး ဘုရားတွင်၎င်း၊ ကိန်းဝပ်စံပယ် အပူဇော်ခံတော်မူလေရာ လူနတ် ပြဟွာတို့သည် အထူး ထူး သော ပူဇော်မှုတို့ကို ပြုကြလေကုန်၏။

ကျောင်းဆေးရေး ဘုရား၏ ဘွဲ့တော်နှင့် ဖြစ်စဉ်တော်ကို ဤမှပင် စတင်၍ တွေ့ရှိရလေသည်။ ထိုထက်စော၍ကား မတွေ့ရှိရပါလေ။ သို့ဖြစ်ရကား ကျောင်းဆေးရေး ဘုရားကြီးကို ဒုတ္တဘောင်မင်းကြီးလက်ထက် ယောက်ဖတော် စန္ဒသူရိယမင်း စတင် တည်ထားသည်ဟု ယူဆဘွယ်ရာရှိရာ ကျောင်းဆေးရေး ဘုရားကြီး၏ သမိုင်းစဉ်သည် သမိုင်းဟောင်းအရသော် သရေခေတ္တရာ ခေတ်ဦးပိုင်းမှ စတင် မြစ်ဖျား ခံခဲ့လေသတည်း။

မှတ်ချက်။ ။ ရုပ်ရှင်တော် နှစ်ဆူကို ပြည် မြို့ မှ အရပ် တပါးသို့ ပင့် ဆောင် ကိုး ကွယ် ပူ ဇော် လိုသော်.... (၇)လ မပြည့်မီသာ ကိုးကွယ် ပူဇော်ရ၏။ (၇)လ ပြည့်လျှင် ပြည်မြို့သို့ ပြန်လည် ပို့ ရသည်။ မပို့ သော် တစုံတရာ ဖြစ်တတ်သည် ဟူ၍ လည်း သ မိုင်း တွင် ဖော်ပြထားလေသည်။

ပုဂံခေတ်ဦးပိုင်း၊

သီဟသူမင်း ထပ်မံအသစ် ပြန်လည်တည်ထားခြင်း

နတ်ပြည်ဘမျှ သာယာ တင့်တယ်လှ၍ မြင့်မား ဆန်းကြယ် အံ့ဘွယ်သော မြို့ရိုး တံတိုင်းကြီးတို့ဖြင့် ကာကွယ် ဝန်းရံထားသော ဒုတိယဘောင်မင်ကြီး စတင် တည်ထောင်တော် မူခဲ့သည့် သာဓကဓမ္မရာဇာမင်ကြီးသည် မဟာသမ္ဘဝမင်းမှ စ၍ ရေတွက်သော် (၂၇)ဆက်မြောက်ဖြစ်သော “သုပညာနဂရဆိန္ဒ” မင်းလက်ထက် သက္ကရာဇ်တို (၁၆)ခုနှစ်တွင် မရှောင်ကင်း နိုင်သော လောကဓာတုများနှင့် မင်းမှ စ၍ တိုင်းသူပြည်သားတို့ စည်းလုံးညီညွတ်မှု ပျက်ပြားခြင်း၊ အကျင့်ဖောက်ပြားခြင်းတို့ ရောပြင်းကာ တိမ်းယိမ်းပျက်စီး၍ သွားရလေ၏။ ပျူတရု၊ ကမ်းယံတရု၊ မြန်မာတရု၊ သုံးစု ကဲ့လသတည်း။

ထို့နောက် သုပညာ နဂရဆိန္ဒ မင်း၏ တူတော် သမုဒ္ဒရာဇ်မင်းသည် ယုန်လွတ်ကျွန်းအရပ်၌ အရိမဒ္ဒနာမည်သော ပုဂံပြည်ကို (၁၉)ရွာသားတို့နှင့် လက်မှန်မဆွဲ၊ စတင် တည်ထောင်တော်မူလေသည်။ ဤသည်တို့ကို ဦးကုလား မဟာရာဇဝင်တော်ကြီးနှင့် မှန်နန်း ရာဇဝင်တော်ကြီးတို့တွင် ဖော်ပြ ထားကြလေသည်။ ပလိပ်စား ချောင်းတွင်လည်း....

ပျက်ဆန်းခါတ်သိုက်၊ ကိန်းခန်းလိုက်ဖြင့်၊
တံရိုက်ပြည်ထဲ၊ သုံးစုကဲ့၍၊
စောင်းမဲပြုစု၊ ကမ်းယံပျူတို့၊
မပျူမငှါ၊ ရန်ရွာနှိုင်းပြိုင်၊

ကျောင်းဆေးရေး- ဘုရားသမိုင်း

စစ်မက်ဆိုင်က၊ မုနိုင်ကမ်းယံ၊
 နောက်တရံတု၊ မခံပျူချင်း၊
 ရန်ဖြစ်ခြင်းကြောင့်၊ ကြပင်းနှင့်သက်၊
 နောက်ယုက်သိမ်းယူ၊ တစုလူတို့၊
 ရန်ငုန်ပိုင်း၊ ဆိန္ဒုမင်း၏၊
 တူရင်းမျိုးဟုတ်၊ ရဲမာန်ထုတ်သည်၊
 သမုဒ္ဒရာဇ်၊ သားနှယ်ချစ်လျက်၊
 ပြည်သစ်ထောင်အံ့၊ နှစ်လုံးကြံ့နှင့်၊
 လင်္ဂံတောင်ညို၊ ထိုကပန်းတောင်း၊
 ပြောင်းခဲ့ချိန်ဆုံး၊ ရပ်မင်းတုးဝယ်၊
 မျက်မုန်းကျိုးငြား၊ ရခိုင်သားတို့၊
 လှုပ်ရှားချိန်သိ၊ နှိုးဆော်ဘိက၊
 သီရိခေတ္တရာ၊ နိုင်ငံသူလုံး၊
 စုရုံးဆန်ရွှါ၊ ညာသို့ ရှေ့လျက်၊
 မြင့်လျှံပတ်၊ တံကြည်ထုတ်ထက်၊
 တုတ်တုတ်မိန့်သံ၊ စက်ရိပ်ခံကြောင့်၊
 တမ္ပဒိပ်စုန်း၊ ယုန်လွတ်ကျန်း၌၊
 ကြွန်းစိုက်ထိုး၊ တည်ထောင်စိုးသည်၊
 ဆယ်ကိုးထိမဝေး၊ ရှာလက်ကျေး-။
 ဟူ၍ စပ်ဆိုထားလေသည်။

ယင်းပုဂံခေတ်ဦးပိုင်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ သုဒဿနံ ဆရာတော်
 ဘုရားကြီး၏ ပြည်ရွှေဆံတော်သမိုင်း၌ပင် ဤသို့ဖော်ပြထား၏။

ကျောင်းဆေးရေး-ဘုရားသမိုင်း

ပုဂံပြည်ကြီးကို စတင်တည်ထောင်တော်မူသော သမုဒ္ဒရာဇ်မင်းသည် မိမိ၏ အမျိုးအနွယ် အစဉ်အလာ မပျက်စေခြင်း အကျိုးငှါ ကစဉ့်ကလျား ပျက်စီးနေသော သရေခေတ္တရာနိုင်ငံကို ပြန်လည် ပြုပြင် တည်ထောင်ရန် သာနုမင်းအား သရေခေတ္တရာပြည်သို့ စေလွှတ်တော်မူ၏။ မသွားလိုသဖြင့် သ တိုး မင်း ကြီး မဟာနရပတိဘွဲ့ကို ပေးသနားတော်မူသောအခါမှ နောက်လိုက် နောက်ပါ ဗိုလ်ပါ အပေါင်း တို့နှင့် စုန်ဆင်း၍ ပျူ၊ ကမ်း ယ... 'မဟာသမ္ဘဝ-စူဠာသမ္ဘဝ' တို့နေရာ နဝ ဝါသီပြည် မြို့ဟောင်းကို သုတ်သင်၍နေ၏။ မြို့နန်းအသစ်ကား မတည်လေ....။ သုံးနှစ်ကြာသော် မဟာနရပတိ အနိစ္စရောက်လေ၏။

၎င်း၏သား သီဟသူသည် ပုဂံပြည် သမုဒ္ဒရာဇ်မင်းထံ ပြန်သွားလေ၏။ သမုဒ္ဒရာဇ်မင်းလည်း သမီးတော် သာလာဘတီနှင့် စုလျားရစ်ပတ် လက်ထပ် မင်္ဂလာ ပြု၍ ထီးဖြူနှင့်တကွ မင်းမြောက်တန်းဆာတို့ကို ပေးသနားတော်မူပြီးလျှင် ပြည်မြို့တွင် ထီးနန်းအုပ်ချုပ် မင်းလုပ်စေကာ ယို ယှင်း ပျက် စီး နေ သည့် မြို့ဟောင်းကို ပြန်လည်ပြုပြင်အသစ်တည်လေ ဟု မိန့်တော်မူ၏။ ထိုအခါ သီဟသူမင်းသည် ပြည်မြို့သို့ ပြန်လည် ရောက်ရှိလေလျက် သက္ကရာဇ် (၈၁)ခုနှစ် တပို့ တွဲလပြည့်ကျော် (၈)ရက်(၁)ချက် တီးကျော်အချိန်တွင် ရွှေနန်းတော် ဘန်ဆောင်း၊ ပြအိုး၊ သူရဲခို၊ သူရဲစီး...စသော မြို့အင်္ဂါတို့နှင့်တကွ သစ်တပ်မြို့၊ မြေမြို့၊ အုတ်မြို့ ဟု ဆိုအပ်သော မြို့သုံးထပ်ကို (၇) လ နှင့် အပြီးတိုင် တည်ထောင်လေ၏။ သတိုးသီဟ ဓမ္မဇုဇာ ဟူသော ဘွဲ့တော် ဖြင့် ဘိသိက်ခံယူ၍ မင်းပြု၏။

၆၂ ကျောင်းဆေးရေး-ဘုရားသမိုင်း

ထိုမင်း လက်ထက်တွင် ကျောင်းဆေးရေး ဘုရားကြီးကို ပြန်လည် ပြုပြင် အသစ်တည်ထား ကိုးကွယ်လေရာ ထိုခေတ်တွင်လည်း ထင်ရှား ကျော်စောသော ဘုရားကြီးတဆူ ဖြစ်တော်မူခဲ့လေသည်။

အင်းဝခေတ်ပိုင်း
အင်းဝခေတ်ပိုင်း၊ နှင့်
ကျောင်းဆေးရေးဘုရားကြီး

သက္ကရာဇ် (၇၂၆) ခုမှ (၉၁၆) ခုနှစ်အထိဖြစ်သောအင်းဝခေတ်တွင်ကျောင်းဆေးရေးဘုရားကြီးကို သူဌေးတည်ကြောင်း၊ အဝေးကပင် ဖူးမြင်နိုင်သော အလွန်မြင့်မားသည့် စေတီတော်ကြီး ဖြစ်ကြောင်း၊ ကွမ်းတောင်၊ တောင်းရုံ၊ ချယား ငုံ့ထွတ်တွင် ဖိတ်ဖိတ်လျှံ တောက်ပသော ရွှေထီးတော်ကြီးနှင့် လိုဏ်လေးဘက်တွင်လည်း ပတ်ပတ်လည် အရောင်ပြုံးပြက်၍နေသော ပုထိုးတော်ကြီးဖြစ်ကြောင်း၊ သောက ဗျာပါဒတို့ဖြင့်ညစ်ညူးစိတ်ဝမ်း မရွှင်လန်းနိုင်သူတို့အားအေးမြသောအမြှိုက်ရေစဉ်ဖြင့် ပက်ဖျန်းလိုက်သည့်အလား ကြည်လင် ရွှင်လန်းစေလျက် နတ်လူများစွာတို့၏ လိုအင်ဆန္ဒပြည့်ဝစေရန် တောင်း ဆု ယူ ရာ၊ ဆုတောင်းပြည့် စေတီတော်ကြီးလည်း ဖြစ်ကြောင်းနှင့် သူဌေးတည်ထားစဉ်က ပလ္လင်ပန်းတင်ခုံ နိမ့်၍နေသည်ဟု ဆိုစဉ် ညဉ့်တွင်းချင်းပင် သက်ဘော်ထင်ရှား၊ ဘုရားရှင် မျက်မှောက်တွင် နိမ့်မြင့် အနေတော် သင့်လျော်သော ပလ္လင်တော် အံ့ဩဘွယ် ဓပဂါပေါက်လာကြောင်းတို့ကို စာပေလောကတွင် နေ တ ဆူ

ကျောင်းဆေးရေး-ဘုရားသမိုင်း

လတပါး၊ ထင်ရှား ကျော်စောသော ရတုဘုံရင် “န ဝ ဒေး ကြီးက” မြေကြီးကပင် အစချီသောရတုတွင်ထိုခေတ် ထိုအခါက၊ သူ့အမြင်၊ သူ့ကိုယ်တွေ့၊ သူ့ခံစားချက် တို့ကို အောက်ပါ အတိုင်း စာပန်းချီ ချယ်မှုူးကာ မှတ်တမ်းတင်ထားခဲ့လေသည်။

“ကျောင်းဆေးရေး ဘုရားတိုင်ရတု”

မြေကြီးကပင်၊ ပြုံးမျှသွန်းသွန်း၊ ယုဂန်စွန်းသို့၊ ဆိုက်ခန်းယူးယူး၊ ထိမှူးထင်ယောင်၊ ထက်လည်ပြောင်သည်၊ ကွမ်းစတောင်ဘောင်းရုံ၊ ချယားငုံထက်၊ တင်တုံ ရှေ့ထီး၊ ဖိတ်လျှံညီးမျှ၊ ယိုစီးသွယ်ဖြား၊ ပုထိုးသားလည်း၊ လေးပါးလိုက်ထက်၊ ညီးညီးတက်မျှ၊ ပြုံးပြက်ပတ်ပတ်၊ မောင်းမောင်းလှတ်လျက်၊ ရှိညွတ်ဆုယူ၊ ခပ်သိမ်းသူတို့၊ ဘညးအူဦးဆံ၊ ဗျာပါလံလည်း၊ စဲညံ့နေကြ၊ ငြိမ်းစေရဟု၊ ပေါက်ပြနီးဝေး၊ ကျန်းလုံးမွှေးသည်၊ ကျောင်းဆေးရေး ရှင်တော်တကား။

နေမီးလသွင်၊ တင့်မော အင်မှု၊ မုခ်ဝင် လိုက် ထိပ်၊ ရှန်း ရှန်းချိပ်မျှ၊ ပြုံးရိပ်လိုလို၊ သံချို ပျံ့မွှေး၊ ဟောမည်တေး၏။ သူးဋ္ဌေလှင်၊ တည်ခဲ့ကျင်လည်း၊ ပလ္လင်ပန်းတည်၊ နိမ့်လေသည်ဟု ဆွတ်ကြည်သဒ္ဓါ၊ ဆိုစဉ်ခါဝယ်၊ ဂီဝါရစ်ဆင့်၊ ညဉ့်ခြင်းမြင့်က၊ ရှင်ပင့်အစစ်၊ ပွင့်သစ်မျက် မှောက်၊ ယခုရောက်သို့၊ လျှံတောက်ထွန်းလစ်၊ အသစ်သစ်တိ၊ သရစ်ရှက်ထွေး၊ ထွန်းလျှံပြေးသည်၊ မောင်းစွေးဝေး မြင်မြင်တကား။

ဆွေနှိုးမျှအင် ချစ်ထွတ်တင်သား၊ မြသွင် ကုန်းဆင့်
 မဉ္ဇူပွင့်သို့၊ တမျှင့်တည်းပင်၊ လည်ဝယ်ဆင်၍၊ နှစ်လျှင်
 သင်္ချေ၊ ဆက်ချင်လေစွ၊ ချုပ်ပြေ မညောင်း၊ ဆည်ပေ
 ကောင်းလျက်၊ ထပ်လောင်းကဲဆင့်၊ ကြံတွက် ချင့်သော်၊
 မြေနှင့်မိုးထက်၊ ဝေးလံခက်၍၊ မြိုးမြက်ရိပ်ချည်၊ ကြားရ
 မည်မျှ၊ ဝိုက်သည်ခဲစွာ။ မသိသာခဲ၊ ပျော်ရာ ရှင်၍၊ မေ့
 လေသည်လော၊ နှစ်မြောကျန်းဦး၊ မိုးထိကြူးလည်း၊ ပျံ့
 ပြူးဝမ်းတိုင်၊ ရှိမထင်တည့်၊ မြာစင်ရောင်ဖြူ၊ ကြာသူ
 ငယ်သွေး၊ ထင်မိတော့သည်၊ နှောင်မွေး ထွေးကြင်ဖော်
 တကား။

ဤသည်တို့ကား၊ အင်းဝခေတ်နှင့် စပ်လျဉ်းသည်တို့တည်း။

**ကုန်းဘောင်ခေတ်ပိုင်း
 ဆင်ဖြူရှင်ထပ်မံအသစ် ပြန်လည်တည်ထားခြင်း**

ကုန်းဘောင်မင်းဆက်ကို ပြန်လည် တည် ထောင် တော် မူ
 သော အလောင်းမင်းကြားကြီး၏ သား တော် သ က္က ရာ ဇီ
 ၁၁၂၅-ခုနှစ်တွင် နန်းတက်တော်မူသော ဆင်ဖြူရှင်မင်းကြား
 သည် ကျောင်းဆေးရေး ဘုရားကြီးကို ထပ်မံတည်ထား ပြုပြင်
 တော်မူသည်။

ဆင်ဖြူရှင် မင်းကြားကား နောင် တော် ကြီး လွန်
 သဖြင့် ဆက်ခံတော်မူသော ညီတော်မြေဒူးမင်းကို ခေါ်
 သည်။ နန်းတက်တော်မူပြီးနောက် မကွေး မြို့မှဆင်ဖြူ
 ရရှိ၍ ဆင်ဖြူရှင်ဘွဲ့ကို ခံယူသည်။ ထိုမင်း၏ငယ်မည် မှာ

